

REPUBLIKA SRPSKA
VLADA

NACRT

ZAKON
O PREDŠKOLSKOM VASPITANJU I OBRAZOVANJU

Banja Luka, maj 2025. godine

ZAKONA O PREDŠKOLSKOM VASPITANJU I OBRAZOVANJU

GLAVA I OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se predškolsko vaspitanje i obrazovanje djece od devet mjeseci do polaska u osnovnu školu, a koje se ostvaruje kroz Program predškolskog vaspitanja i obrazovanja.

Član 2.

(1) Predškolsko vaspitanje i obrazovanje je sastavni dio jedinstvenog sistema vaspitanja i obrazovanja u Republici Srpskoj (u daljem tekstu: Republika), koji predstavlja osnovu cjeloživotnog učenja i cjelovitog razvoja djeteta.

(2) Gramatički izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu za označavanje muškog ili ženskog roda podrazumijevaju oba pola.

Član 3.

(1) Predškolsko vaspitanje i obrazovanje je djelatnost od opšteg interesa za Republiku koja obuhvata vaspitanje i obrazovanje djece predškolskog uzrasta, a podrazumijeva proces ranog učenja i formiranja ličnosti djeteta do polaska u školu koje se odvija u svim okruženjima u kojima dijete živi.

(2) U okviru djelatnosti predškolskog vaspitanja i obrazovanja obezbjeđuju se jednaki uslovi i prilike u ostvarivanju prava djece na vaspitanje i obrazovanje za dobrobit njihovog fizičkog i mentalnog zdravlja i sigurnosti bez obzira na pol, sposobnosti, socijalno-ekonomski status i stil života porodice, kulturno, etničko, nacionalno i vjersko nasljeđe, kao i za ostvarivanje programa, zavisno od potreba i interesa djece predškolskog uzrasta.

(3) Program predškolskog vaspitanja i obrazovanja obavlja se u predškolskim ustanovama, osnovnim školama, školama za djecu sa smetnjama u razvoju i centrima za socijalni rad u nerazvijenim i izrazito nerazvijenim jedinicama lokalne samouprave u kojima ne postoje predškolske ustanove i u ustanovama socijalne zaštite u kojima su smještene djeca bez roditeljskog staranja (u daljem tekstu: ustanove).

(4) Predškolska ustanova, pored osnovne djelatnosti propisane stavom 1. ovog člana, obavlja i ostale djelatnosti kojima se obezbjeđuje ishrana, pripremanje i distribucija hrane, njega, preventivno-zdravstvena i socijalna zaštita, kao i druge djelatnosti u funkciji vaspitanja i obrazovanja, pod uslovom da se ne ometa obavljanje osnovne djelatnosti.

(5) Predškolsko vaspitanje i obrazovanje odvija se u skladu sa ovim zakonom i ratifikovanim međunarodnim konvencijama.

Član 4.

Cilj predškolskog vaspitanja i obrazovanja u Republici je podsticanje dječjeg razvoja, učenje zasnovano na iskustvu i interesovanjima, sticanje novih iskustava i proširivanje znanja

o sebi, drugim ljudima i svijetu oko sebe potrebnih za dalje vaspitanje i obrazovanje i uključivanje djece u društvenu zajednicu, poštujući i uvažavajući prava i mogućnosti djece.

Član 5.

Zadaci predškolskog vaspitanja i obrazovanja su:

1) pravovremena podrška intelektualnom razvoju, učenju i sticanju saznanja nužnih za razumijevanje prirode, društva i svijeta oko sebe, u skladu sa individualnim potrebama i interesovanjima,

2) razvijanje sposobnosti razumijevanja i prihvatanja sebe i drugih u skladu sa razvojnim mogućnostima, razvijanje sposobnosti za dogovaranje i uvažavanje tuđih gledišta u grupi, uvažavanje različitosti i poštivanje prava djece, ljudskih i građanskih prava i osnovnih sloboda, etničke i vjerske tolerancije, jačanje povjerenja među djecom, kao i razvijanje svijesti o jednakosti i ravnopravnosti polova,

3) obezbjeđivanje uslova i podrške za optimalan fizički rast i razvoj, zdrav život, razvoj fizičkih sposobnosti i zdravstveno-higijenskih navika radi promovisanja zdravog načina života i zaštite i očuvanja zdravlja i zdrave životne sredine,

4) njegovanje osjećaja pripadnosti, identiteta i kontinuiteta sa duhovnom i kulturnom baštinom okruženja, oslonjenog na tradiciju i kulturnu baštinu zajednice evropskih naroda,

5) razvijanje samokontrole i odgovornosti, sposobnosti prepoznavanja doživljavanja i izražavanja emocija, razvoj empatijskih sposobnosti od značaja za socijalizaciju i odgovorno učestvovanje u društvenom životu,

6) otkrivanje i unapređenje uslova za stvaralaštvo i izražavanje putem različitih medija, podrška dječjem ulasku u svijet umjetnosti kroz doživljavanje umjetničkih djela i umjetničkog izražavanja i kreativnog mišljenja u različitim vidovima umjetnosti,

7) pripremanje djece za naredni stepen obrazovanja.

Član 6.

Predškolskim vaspitanjem i obrazovanjem obezbjeđuje se:

1) ostvarivanje prava djece za ravnopravnu podršku u razvoju i učenju svakog predškolskog djeteta u ustanovama,

2) podrška porodici u ostvarivanju uloge u vezi sa zaštitom, njegom, vaspitanjem, obrazovanjem i podsticanjem opšteg psihofizičkog razvoja djece, kao i podizanje pedagoške kulture roditelja u pravcu odgovornog roditeljstva,

3) doprinos porodičnom vaspitanju i socijalne intervencije usmjerene ka manje podsticajnim uslovima u zajednici uz poštivanje najboljih dječjih interesa,

4) ulaganje društva u rano učenje kao najbolju investiciju za budućnost, blagostanje i opšti društveni napredak.

Član 7.

(1) Ustanove obavljaju djelatnosti kojima se obezbjeđuju:

1) jednaka dostupnost vaspitanja i obrazovanja svakom predškolskom djetetu bez diskriminacije i izdvajanja djece po bilo kojem osnovu, u skladu sa zakonom,

2) mogućnost kvalitetnog vaspitanja i obrazovanja pod jednakim uslovima u prigradskim i seoskim, odnosno socijalno i kulturno manje podsticajnim sredinama, u skladu sa dostignućima savremene pedagoške nauke s ciljem stvaranja društva zasnovanog na znanju,

3) kvalitetno vaspitanje i obrazovanje u svim aspektima razvoja djece u okviru sistema aktivnosti namijenjenih bogaćenju iskustava u sigurnoj i podsticajnoj sredini za igru i učenje,

4) aktivnosti koje predstavljaju osnovu cjeloživotnog učenja i aktivno uključivanje u život zajednice u skladu sa tradicijom i zahtjevima demokratskog društva,

5) ishrana, njega, preventivno-zdravstvena i socijalna zaštita djece predškolskog uzrasta, u skladu sa zakonom.

(2) U saradnji sa predškolskim ustanovama, ustanove mogu da realizuju Program za djecu pred polazak u školu, te program jačanja roditeljskih znanja i sposobnosti u vaspitanju predškolske djece.

(3) U jedinicama lokalnih samouprava u kojima ne postoje predškolske ustanove, ustanove mogu da obavljaju programe iz stava 2. ovog člana i samostalno.

Član 8.

(1) U ostvarivanju djelatnosti predškolskog vaspitanja i obrazovanja i ostalih djelatnosti predškolske ustanove zabranjene su sve vrste nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja i sve aktivnosti kojima se ugrožavaju, diskriminišu ili izdvajaju djeca, odnosno grupa djece, po bilo kojem osnovu, u skladu sa važećim zakonima i međunarodnim konvencijama.

(2) Predškolske ustanove obezbjeđuju efikasne mehanizme zaštite protiv nasilja, zlostavljanja, zanemarivanja i diskriminacije i bilo koje vrste uznemiravanja u skladu sa Protokolom za zaštitu djece od nasilja, zanemarivanja i zlostavljanja.

GLAVA II

SAVJETODAVNO TIJELO U OBLASTI VASPITANJA I OBRAZOVANJA

Član 9.

(1) Radi unapređenja kvaliteta vaspitanja i obrazovanja, Vlada Republike Srpske (u daljem tekstu: Vlada) na prijedlog Ministarstva prosvjete i kulture (u daljem tekstu: Ministarstvo) formira Savjet za razvoj predškolskog, osnovnog i srednjeg vaspitanja i obrazovanja i obrazovanja odraslih (u daljem tekstu: Savjet) kao posebno savjetodavno tijelo.

(2) Sredstva za rad Savjeta obezbjeđuju se u budžetu Republike Srpske.

(3) Administrativno-tehničke poslove za Savjet obavlja Ministarstvo.

(4) Rad i funkcionisanje Savjeta uređuje se poslovnikom o radu Savjeta.

(5) Poslovnik iz stava 4. ovog člana donosi Savjet natpolovičnom većinom glasova od ukupnog broja članova.

(6) Članovi Savjeta imaju pravo na naknadu za rad, čija visina se utvrđuje odlukom o formiranju Savjeta ukoliko su ostvarene sve planirane aktivnosti Savjeta.

Član 10.

(1) Članove Savjeta imenuje Vlada na prijedlog Ministarstva, a u skladu sa ovim zakonom i propisima kojima se uređuje oblast osnovnog i srednjeg vaspitanja i obrazovanja.

(2) Savjet ima 15 članova koje, na zahtjev Ministarstva, predlažu: Akademija nauka i umjetnosti Republike Srpske, univerziteti, strukovna udruženja, Republički pedagoški zavod (u daljem tekstu: Zavod), Privredna komora Republike Srpske, Unija udruženja poslodavaca Republike Srpske i Komora samostalnih preduzetnika Republike Srpske.

(3) Izabrani predstavnici u zakonodavnoj vlasti, nosioci funkcija u izvršnoj vlasti i članovi rukovodećih organa političkih stranaka ne mogu biti članovi Savjeta.

(4) Struktura članova Savjeta, po pravilu, odražava nacionalni sastav konstitutivnih naroda i ostalih.

(5) Prilikom imenovanja članova Savjeta obezbijediće se ravnopravna zastupljenost polova, u skladu sa zakonom.

(6) Prijedlog iz stava 2. ovog člana mora da sadrži biografiju kandidata i kratko obrazloženje prijedloga.

(7) Mandat članova Savjeta traje pet godina.

- (8) Isto lice može biti izabrano za člana Savjeta najviše dva puta.
- (9) Savjet bira predsjednika iz reda svojih članova.
- (10) Vlada, na prijedlog Ministarstva, razrješava člana Savjeta i prije isteka vremena na koje je imenovan ako:
- 1) podnese ostavku,
 - 2) stupi na neku od dužnosti iz stava 3. ovog člana,
 - 3) ne izvršava obaveze propisane ovim zakonom i poslovnikom o radu Savjeta,
 - 4) izgubi poslovnu sposobnost,
 - 5) svojim postupcima povrijedi ugled dužnosti koju vrši,
 - 6) je pravosnažnom presudom osuđivano za krivična djela učinjena protiv sloboda i prava građana, službene dužnosti, polnog integriteta, seksualnog zlostavljanja i iskorišćavanja djeteta, niti lice koje se vodi u Registru lica pravosnažno osuđenih za krivična djela seksualne zloupotrebe i iskorišćavanja djece,
 - 7) se utvrdi da je koristio neetičke prakse u akademskoj karijeri.
- (11) Najmanje jednom godišnje Savjet, posredstvom Ministarstva, Vladi podnosi izvještaj o radu i o stanju u oblasti vaspitanja i obrazovanja.

Član 11.

Savjet, u okviru svojih nadležnosti, obavlja sljedeće poslove:

- 1) razmatra programe vaspitanja i obrazovanja, materijale za rano učenje, nastavna sredstva i daje preporuke za unapređenje Ministarstvu i Zavodu,
- 2) učestvuje u izradi pedagoških standarda i normativa za oblast vaspitanja i obrazovanja,
- 3) prati usaglašenost sistema vaspitanja i obrazovanja sa evropskim standardima za vaspitanje i obrazovanje,
- 4) predlaže pravce razvoja i unapređenja kvaliteta vaspitanja i obrazovanja,
- 5) pomaže aktivnosti Ministarstva i Zavoda i drugih institucija od značaja za vaspitanje i obrazovanje,
- 6) razmatra rezultate primjene vaspitno-obrazovnih programa i daje preporuke ministru prosvjete i kulture (u daljem tekstu: ministar),
- 7) daje preporuke za stručno usavršavanje vaspitno-obrazovnih radnika,
- 8) učestvuje u razvijanju tehnika za praćenje i vrednovanje kvaliteta vaspitno-obrazovnog rada,
- 9) predlaže inovacije u skladu sa savremenom pedagoškom teorijom i praksom,
- 10) daje mišljenje Vladi i Ministarstvu o potrebi izmjena propisa u oblasti vaspitanja i obrazovanja,
- 11) razmatra i druga pitanja od značaja za vaspitanje i obrazovanje.

GLAVA III

OSNIVANJE I PRESTANAK RADA PREDŠKOLSKE USTANOVE

Član 12.

- (1) Predškolska ustanova može biti osnovana kao javna ili privatna ustanova.
- (2) Javne i privatne ustanove osnivaju se pod jednakim uslovima.
- (3) Predškolsku ustanovu mogu osnovati:
 - 1) Republika,
 - 2) jedinica lokalne samouprave,
 - 3) vjerska zajednica,
 - 4) drugo pravno i fizičko lice, u skladu sa zakonom.

(4) Ukoliko ima više osnivača, njihova međusobna prava i obaveze uređuju se ugovorom.

(5) Ukoliko je osnivač predškolske ustanove fizičko lice, to lice ne može biti lice protiv koga se vodi krivični postupak, niti lice koje je pravosnažno osuđeno na kaznu propisanu zakonima kojima se uređuje krivično zakonodavstvo, niti lice koje se vodi u Registru lica pravosnažno osuđenih za krivična djela seksualne zloupotrebe i iskorišćavanja djece.

(6) U izuzetnim slučajevima, u nerazvijenim i izrazito nerazvijenim jedinicama lokalne samouprave, u sredinama izražene razuđenosti stanovništva i nepristupačnosti terena, naseljima sa negativnom stopom prirodnog priraštaja i mjestima gdje ne postoje predškolske ustanove, osnovne škole i škole za djecu sa smetnjama u razvoju mogu obavljati djelatnost predškolskog vaspitanja i obrazovanja u okviru posebnog odjeljenja ili organizacione jedinice ukoliko su ispunjeni uslovi u skladu sa ovim zakonom.

(7) Centri za socijalni rad u nerazvijenim i izrazito nerazvijenim jedinicama lokalne samouprave u kojima ne postoje predškolske ustanove i ustanove socijalne zaštite u kojima su smještena djeca bez roditeljskog staranja mogu obavljati djelatnost predškolskog vaspitanja i obrazovanja u okviru posebnog odjeljenja ili organizacione jedinice ukoliko su ispunjeni uslovi u skladu sa ovim zakonom.

(8) Sve predškolske ustanove čine mrežu predškolskih ustanova koja se utvrđuje odlukom Vlade svake četiri godine.

Član 13.

(1) Predškolska ustanova osniva se ukoliko su ispunjeni sljedeći uslovi:

1) u skladu sa standardima i normativima prostora i opreme osiguran je odgovarajući prostor u smislu higijensko-tehničkih uslova,

2) u skladu sa standardima i normativima osigurani su: namještaj, oprema, didaktička sredstva, materijali i igračke prilagođene potrebama djece predškolskog uzrasta,

3) obezbijedena su dva vaspitača po jednoj vaspitnoj grupi, ukoliko se program realizuje duže od šest sati dnevno i obezbijeden je potreban broj stručnih saradnika i ostalih zaposlenih,

4) obezbijedena je primjena Programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja,

5) definisani su načini obezbjeđenja sredstava za rad predškolske ustanove.

(2) Prilikom osnivanja predškolske ustanove, kao i prilikom registrovanja djelatnosti predškolskog vaspitanja i obrazovanja u ustanovi iz člana 12. st. 6. i 7. ovog zakona podnosilac zahtjeva Ministarstvu dostavlja dokumentaciju kojom dokazuje ispunjenost uslova iz stava 1. ovog člana za obavljanje djelatnosti predškolskog vaspitanja i obrazovanja.

(3) Nakon dostavljanja potpune dokumentacije iz stava 1. ovog člana, ministar imenuje komisiju koja utvrđuje ispunjenost uslova za osnivanje predškolske ustanove, odnosno komisiju koja utvrđuje ispunjenost uslova za obavljanje djelatnosti predškolskog vaspitanja i obrazovanja (u daljem tekstu: Komisija).

(4) Sastav i način rada Komisije propisuje se Pravilnikom o postupku za osnivanje i prestanak rada predškolske ustanove.

(5) Komisija iz stava 3. ovog člana dužna je da sačini zapisnik u kojem konstatuje ispunjenost uslova za osnivanje predškolske ustanove, odnosno ispunjenost uslova za obavljanje djelatnosti predškolskog vaspitanja i obrazovanja.

(6) Ministar, na osnovu zapisnika Komisije, rješenjem utvrđuje ispunjenost uslova za osnivanje predškolske ustanove, odnosno ispunjenost uslova za obavljanje djelatnosti predškolskog vaspitanja i obrazovanja.

(7) Rješenje ministra iz stava 6. ovog člana konačno je i nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

(8) Ministar donosi Pravilnik o postupku za osnivanje i prestanku rada predškolske ustanove.

Član 14.

(1) Ukoliko Komisija utvrdi da nisu ispunjeni uslovi utvrđeni ovim zakonom potrebni za osnivanje predškolske ustanove ili obavljanje djelatnosti predškolskog vaspitanja i obrazovanja, odrediće rok u kojem je osnivač dužan da otkloni utvrđene nedostatke.

(2) Ukoliko osnivač u roku iz stava 1. ovog člana ne otkloni utvrđene nedostatke, ministar donosi rješenje kojim se odbija zahtjev osnivača za osnivanje predškolske ustanove ili obavljanje djelatnosti predškolskog vaspitanja i obrazovanja.

(3) Rješenje iz stava 2. ovog člana je konačno i nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

Član 15.

(1) Na osnovu rješenja iz člana 13. stav 6. ovog zakona predškolska ustanova upisuje se u registar kod nadležnog suda u roku od šest mjeseci od dana dostavljanja rješenja, čime stiče svojstvo pravnog lica.

(2) Po dobijanju rješenja iz člana 13. stav 6. ovog zakona ustanova iz člana 12. st. 6. i 7. ovog zakona je dužna da u roku od šest mjeseci u sudskom registru nadležnog suda izvrši dopunu djelatnosti predškolskog vaspitanja i obrazovanja.

(3) Na osnovu rješenja iz člana 13. stav 6. ovog zakona i rješenja o upisu u sudski registar predškolska ustanova upisuje se u Registar predškolskih ustanova, koji vodi Ministarstvo.

(4) Ministar donosi Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja Registra predškolskih ustanova.

Član 16.

(1) Predškolska ustanova prestaje da radi pod uslovima i u postupku utvrđenim ovim zakonom i Pravilnikom iz člana 13. stav 8. ovog zakona, a ukoliko:

- 1) ne postoji potreba za djelatnošću kojom se ustanova bavi,
- 2) prestane da ispunjava uslove koji su određeni aktom o osnivanju i ovim zakonom,
- 3) osnivač nije u mogućnosti obezbijediti sredstva za nastavak rada,
- 4) nema dovoljan broj radnika u radnom odnosu, u skladu sa ovim zakonom,
- 5) je između zakupca i zakupodavca prostora u kojem se obavlja djelatnost predškolskog vaspitanja i obrazovanja pokrenut sudski spor koji se odnosi na zakupljeni prostor.

(2) U slučaju da se vodi sudski spor koji se odnosi na zakupljeni prostor, samo ona organizaciona jedinica predškolske ustanove koja se nalazi u spornom objektu dužna je prestati sa radom.

(3) Ispunjenost uslova za nastavak rada i obavljanje djelatnosti predškolskog vaspitanja i obrazovanja Ministarstvo utvrđuje po potrebi, a obavezno svake četiri godine u saradnji sa nadležnim organima.

(4) Za nastavak rada predškolske ustanove, kao i za obavljanje djelatnosti predškolskog vaspitanja i obrazovanja ustanove iz člana 12. st. 6. i 7. ovog zakona dužne su da ispunjavaju uslove iz člana 13. stav 1. ovog zakona i dostave dokaz da se između zakupca i zakupodavca prostora u kojem se obavlja djelatnost predškolskog vaspitanja i obrazovanja ne vodi sudski spor.

(5) Prilikom utvrđivanja ispunjenosti uslova za nastavak rada ustanove Ministarstvo službenim putem potražuje poreske prijave za svakog radnika.

(6) Primjenu Programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja provjerava inspektor – prosvjetni savjetnik.

(7) Nakon dostavljanja potpune dokumentacije, ministar imenuje Komisiju koja utvrđuje ispunjenost uslova za nastavak rada ustanove.

(8) Ukoliko se prilikom utvrđivanja ispunjenosti uslova iz stava 3. ovog člana utvrdi da ustanova ispunjava sve uslove za nastavak rada i obavljanje djelatnosti predškolskog vaspitanja i obrazovanja, Komisija to konstatuje zapisnikom.

(9) U slučajevima da ne ispunjava uslove za nastavak rada propisane ovim zakonom, predškolska ustanova je dužna da otkloni nepravilnosti i nedostatke u roku koji ne može biti duži od šest mjeseci od dana utvrđivanja nepravilnosti ili nedostataka.

(10) Ako predškolska ustanova ne otkloni utvrđene nepravilnosti i nedostatke u roku iz stava 9. ovog člana, osnivač je dužan da donese odluku o prestanku rada ustanove u roku od 60 dana od isteka roka iz stava 9. ovog člana.

(11) Odluku o prestanku rada predškolske ustanove osnivač dostavlja Ministarstvu, Zavodu, Republičkoj upravi za inspekcijske poslove (u daljem tekstu: Inspektorat) i jedinici lokalne samouprave na čijem području je ustanova osnovana.

(12) Ako osnivač ne donese odluku o prestanku rada predškolske ustanove u roku od 60 dana od dana isteka roka za otklanjanje nepravilnosti iz stava 9. ovog člana, ministar donosi rješenje o prestanku rada predškolske ustanove i brisanju iz Registra predškolskih ustanova.

(13) Rješenje iz stava 12. ovog člana je konačno i protiv tog rješenja nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

(14) Na osnovu odluke osnivača o prestanku rada predškolske ustanove, ministar donosi rješenje o brisanju predškolske ustanove iz Registra predškolskih ustanova.

(15) U slučaju da ustanova iz člana 12. st. 6. i 7. ovog zakona ne ispunjava uslove za obavljanje djelatnosti predškolskog vaspitanja i obrazovanja, dužna je da otkloni nepravilnosti i nedostatke u roku od šest mjeseci od dana utvrđenih nepravilnosti ili nedostataka.

(16) Ako ustanova iz člana 12. st. 6. i 7. ovog zakona koja obavlja djelatnost predškolskog vaspitanja i obrazovanja ne otkloni utvrđene nepravilnosti i nedostatke u roku iz stava 15. ovog člana, dužna je da u odluci o osnivanju briše djelatnost predškolskog vaspitanja i obrazovanja.

(17) Ustanova iz člana 12. st. 6. i 7. ovog zakona dostavlja Ministarstvu akt kojim se briše djelatnost predškolskog vaspitanja i obrazovanja.

(18) Ako osnivač ustanove iz člana 12. stav 6. ovog zakona, odnosno ustanove iz člana 12. stav 7. ovog zakona ne donese akt iz stava 16. ovog člana, ministar donosi rješenje kojim se zabranjuje obavljanje djelatnosti predškolskog vaspitanja i obrazovanja.

(19) Odlukom o prestanku rada predškolske ustanove i aktom iz stava 16. ovog člana propisuje se način raspoređivanja djece koja su boravila u predškolskoj ustanovi, odnosno ustanovama iz člana 12. st. 6. i 7. ovog zakona u druge odgovarajuće ustanove, pod uslovom da za to postoje mogućnosti.

Član 17.

(1) Predškolska ustanova može da vrši promjene naziva, osnivača ili sjedišta.

(2) Odluku o promjenama iz stava 1. ovog člana donosi osnivač.

(3) Ako se tokom obavljanja djelatnosti promijeni naziv, osnivač ili sjedište predškolske ustanove ili ako počne sa obavljanjem djelatnosti u novim prostorijama, odnosno ako se promijene drugi uslovi propisani zakonom i na osnovu zakona donesenim propisom, osnivač predškolske ustanove ili ustanova iz člana 12. st. 6. ili 7. ovog zakona dužna je izvršiti izmjene osnivačkog akta, te prije početka rada u promijenjenim uslovima podnijeti

zahtjev Ministarstvu za utvrđivanje ispunjenosti uslova za nastavak rada ustanove ili osnivanje organizacione jedinice.

GLAVA IV

ORGANIZACIJA I RAD PREDŠKOLSKE USTANOVE

Član 18.

(1) Predškolska ustanova pruža usluge za vaspitanje i obrazovanje, njegu, zaštitu, podsticanje interesovanja i razvijanja sposobnosti djece u cjelodnevnom, poludnevnom ili kraćem i povremenom trajanju za djecu uzrasta od devet mjeseci do polaska u školu, sa različitim programskim sadržajima: sportskim, muzičkim, plesno-ritmičkim, likovnim, dramskim, folklornim, jezičkim i komunikološkim, informatičkim, rekreativnim i drugim sadržajima.

(2) Predškolska ustanova iz stava 1. ovog člana se može organizovati kao:

1) dječji vrtić ili

2) klub za djecu.

(3) Dječji vrtić osniva se u prostoru odgovarajuće namjene.

(4) Klub za djecu može se osnovati u prilagođenom stambenom prostoru ili drugom odgovarajućem prostoru.

(5) Zabranjeno je koristiti riječ „vrtić“ u nazivu predškolske ustanove koja se osniva kao klub za djecu.

(6) Predškolske ustanove mogu da imaju jednu ili više organizacionih jedinica iz stava 2. ovog člana.

(7) Organizacione jedinice u okviru predškolske ustanove mogu imati svoje nazive.

(8) Organizacione jedinice nemaju svojstvo pravnog lica.

Član 19.

(1) Za potrebe igre i druženja djece može se registrovati igraonica za djecu (u daljem tekstu: igraonica) u poslovnom ili stambenom prostoru.

(2) Igraonica je obavezna da ispunjava uslove koji se odnose na opremu, prostor i zaposlena lica, u skladu sa podzakonskim propisima kojima se uređuju standardi i normativi za oblast predškolskog vaspitanja i obrazovanja.

(3) Igraonica može poslovati u okviru privrednog društva ili kao samostalni preduzetnik.

(4) Registracija igraonice vrši se u skladu sa propisima kojima je uređena registracija privrednih društava, odnosno samostalnih preduzetnika.

(5) Privredno društvo, odnosno samostalni preduzetnik može obavljati djelatnost igraonice u sjedištu ili u svojoj organizacionoj jedinici ako je kod nadležnog registracionog organa izvršio njenu registraciju u skladu sa klasifikacijom djelatnosti.

(6) Privredno društvo, odnosno samostalni preduzetnik koji u sjedištu ili organizacionoj jedinici obavlja djelatnosti različite od djelatnosti igraonice, a na ovim mjestima namjerava početi obavljanje djelatnosti igraonice, nije u obavezi da igraonicu registruje kao posebnu organizacionu jedinicu.

(7) U slučaju iz stava 6. ovog člana, privredno društvo, odnosno samostalni preduzetnik u obavezi je da u rješenju o registraciji ima upisanu djelatnost igraonice u skladu sa klasifikacijom djelatnosti.

(8) Ako privredno društvo, odnosno samostalni preduzetnik namjerava početi obavljanje djelatnosti igraonice izvan sjedišta ili postojeće organizacione jedinice, u obavezi je da izvrši registraciju igraonice kao posebne organizacione jedinice.

(9) Nakon registracije igraonice u skladu sa stavom 4. ovog člana, Agencija za posredničke, informatičke i finansijske usluge (u daljem tekstu: Agencija) dostavlja Ministarstvu i nadležnom prosvjetnom i tržišnom inspektoru rješenje o upisu u sudski registar za privredna društva, odnosno nadležni organ u jedinici lokalne samouprave dostavlja rješenje o registraciji preduzetnika za samostalnog preduzetnika.

(10) Nadležna prosvjetna i tržišna inspekcija dužna je da u roku od 45 dana od dostavljanja dokumentacije iz stava 9. ovog člana izvrši kontrolu ispunjenosti uslova rada igraonice, a u skladu sa ovim zakonom, propisima kojima je uređena registracija privrednih društava, odnosno samostalnih preduzetnika i propisom kojim se propisuju standardi i normativi za oblast predškolskog vaspitanja i obrazovanja.

(11) U slučaju da se u inspekcijskom pregledu ustanovi da nisu ispunjeni uslovi za rad igraonice, nadležni inspektor donosi rješenje kojim se nalaže otklanjanje nepravilnosti u roku od 30 dana.

(12) Ukoliko se ne otklone nepravilnosti u roku iz stava 11. ovog člana, nadležni inspektor donosi rješenje o zabrani rada, o čemu obavještava Agenciju, odnosno nadležni organ jedinice lokalne samouprave i Ministarstvo.

(13) Igraonice nemaju status predškolske ustanove.

Član 20.

(1) Ustanove primjenjuju standarde i normative za oblast predškolskog vaspitanja i obrazovanja.

(2) Ustanove iz člana 12. st. 6. i 7. ovog zakona primjenjuju odredbe ovog zakona prilikom formiranja vaspitnih grupa, angažovanja lica za realizaciju programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja i vođenja pedagoške dokumentacije.

(3) S ciljem osiguranja uslova za zdrav, siguran i bezbjedan boravak djece i odraslih u ustanovi upravni odbor donosi pravilnik kojim se propisuju mjere i postupak zaštite i bezbjednosti djece i odraslih tokom boravka u ustanovi, kao i svih aktivnosti koje organizuje ustanova, u saradnji sa nadležnim organom jedinice lokalne samouprave.

(4) Ustanove mogu da imaju video-nadzor u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast zaštite ličnih podataka, s ciljem poštovanja prava na privatnost djece, zaštite dokumentacije trajne vrijednosti i podizanja nivoa sigurnosti djece, roditelja i zaposlenih u objektu ustanove, u unutrašnjem i vanjskom prostoru.

(5) Odluku o uvođenju video-nadzora donosi upravni odbor ustanove.

(6) Odlukom iz stava 5. ovog člana utvrđuju se pravila uspostavljanja, svrha upotrebe video-nadzora i način obrade i zaštite podataka u vezi sa video-nadzorom.

(7) Ministar donosi Pravilnik o standardima i normativima za oblast predškolskog vaspitanja i obrazovanja.

Član 21.

(1) Predškolska ustanova donosi godišnji program rada.

(2) Ministar u saradnji sa Zavodom utvrđuje sadržaj obrasca godišnjeg programa rada predškolske ustanove.

(3) Godišnji program rada javne ustanove, na prijedlog stručnog tijela, donosi organ upravljanja i prijedlog programa dostavlja osnivaču radi davanja saglasnosti, a Ministarstvu i Zavodu na uvid do kraja avgusta tekuće godine.

(4) Ukoliko Ministarstvo ili Zavod, nakon uvida u godišnji program rada ustanove, utvrdi nepravilnosti u godišnjem programu rada vraća ga ustanovi s ciljem otklanjanja nepravilnosti.

(5) Ukoliko osnivač nakon razmatranja utvrdi nepravilnosti u godišnjem programu rada, vraća ga ustanovi, te ga osnivač usvaja po otklonjenim nepravilnostima.

(6) Godišnji program rada privatne predškolske ustanove donosi direktor uz saglasnost osnivača i dostavlja Ministarstvu i Zavodu na uvid do kraja avgusta tekuće godine.

(7) Izvještaj o radu za proteklu radnu godinu dostavlja se najkasnije do kraja septembra tekuće godine osnivaču na usvajanje, a Ministarstvu i Zavodu na uvid.

Član 22.

(1) Godišnji program rada ustanove ostvaruje se počev od 1. septembra tekuće godine do 31. avgusta naredne godine, u skladu sa utvrđenom programskom organizacijom i formiranim vaspitnim grupama u ustanovi.

(2) U periodu od 1. juna do 31. avgusta godišnji program rada se može ostvarivati i po prilagođenom programu, u skladu sa potrebama ustanove.

Član 23.

Radno vrijeme u predškolskoj ustanovi utvrđuje osnivač u skladu sa potrebama djece i njihovih roditelja, staratelja ili usvojitelja (u daljem tekstu: roditelj).

Član 24.

Djelatnost ustanove ostvaruje se u različitom trajanju, zavisno od potreba djece, roditelja i jedinice lokalne samouprave i osnivača, kao i od programske koncepcije predškolske ustanove.

Član 25.

Ustanova djelatnost zasniva na cjelovitom razvojnom Programu predškolskog vaspitanja i obrazovanja u Republici.

Član 26.

(1) Svi predškolski programi su zasnovani na načelima planiranja, primjene i evaluacije cjelovitog razvojnog programa s ciljem osnaživanja dječjeg učenja i razvoja kroz obezbjeđivanje iskustava podržanih sistemom učećih aktivnosti i mrežom ishoda učenja.

(2) U okviru cjelovitog razvojnog programa primjenjuju se sljedeći programi:

- 1) specijalizovani razvojni programi,
- 2) Program za djecu pred polazak u školu,
- 3) interventni, kompenzacioni programi.

(3) U ustanovama se primjenjuje i program jačanja roditeljskih znanja i sposobnosti u vaspitanju djece.

(4) Prilikom izrade programa vodiće se briga o tome da programi i metodologija rada, osiguravaju predškolsko vaspitanje i obrazovanje koje za posljedicu nema diskriminaciju i nejednakost polova.

(5) Ministar pravilnikom utvrđuje Program predškolskog vaspitanja i obrazovanja.

Član 27.

Cjeloviti razvojni program je otvoreni program predškolskog vaspitanja i obrazovanja, prilagodljiv za različite uslove i trajanje u svim ustanovama u Republici.

Član 28.

(1) U ustanovi mogu se ostvariti specijalizovani razvojni programi za nadarenu djecu, prema interesovanjima, potrebama i sposobnostima djeteta.

(2) Za realizaciju programa iz stava 1. ovog člana mogu se angažovati stručnjaci iz različitih oblasti, što se određuje na osnovu konkretnih potreba.

(3) Specijalizovani razvojni programi mogu biti programi za vaspitne grupe koje vode obučena fizička lica ili pravna lica registrovana za obavljanje djelatnosti u oblasti vaspitanja, kao što su: jezički, muzički, plesno-ritmički, dramski, umjetnički, sportski i rekreativni, informatički i drugi programi.

Član 29.

(1) Interventni predškolski programi realizuju se u slučajevima elementarnih nepogoda.

(2) Mjere u okviru programa iz stava 1. ovog člana donosi direktor ustanove neposredno po nastupanju elementarne nepogode i o tome obavještava osnivača i Ministarstvo.

(3) Kompenzacioni programi mogu se ostvarivati isključivo u manje podsticajnim – nedovoljno razvijenim sredinama.

(4) Aktivnosti i mjere u okviru programa iz stava 3. ovog člana određuju se na osnovu realnih potreba djece i njihovih porodica u njihovom prirodnom okruženju, a pokrivaju raznovrsne djelatnosti od prevencije do suzbijanja faktora koji dovode do uskraćenosti podmirivanja potreba.

Član 30.

(1) Program za djecu pred polazak u školu organizuje se za djecu koja nisu obuhvaćena nekim oblikom predškolskog vaspitanja i obrazovanja i koja nisu pohađala cjeloviti razvojni program, a koja po propisima kojima se uređuje oblast osnovnog vaspitanja i obrazovanja u narednoj školskoj godini stižu uslove za polazak u prvi razred osnovne škole.

(2) Program iz stava 1. ovog člana ostvaruje se realizacijom utvrđene mreže ishoda učenja za djecu u godini pred polazak u školu u okviru cjelovitog razvojnog programa, a u skladu sa pravilnikom kojim se propisuje Program predškolskog vaspitanja i obrazovanja.

(3) Program iz stava 1. ovog člana traje najmanje tri mjeseca u kontinuitetu, svaki radni dan, tri sata dnevno u neposrednom radu sa djecom.

(4) Vaspitno-obrazovni rad u okviru Programa iz stava 1. ovog člana realizuje lice koje ispunjava propisane uslove za obavljanje poslova vaspitača u predškolskoj ustanovi i da je radno sposoban, a to dokazuje zdravstvenim uvjerenjem o psihičkoj i fizičkoj sposobnosti za rad sa djecom, koje ne može biti starije od šest mjeseci.

(5) U slučaju kada ne postoji mogućnost angažovanja vaspitača u skladu sa stavom 4. ovog člana, Program iz stava 1. ovog člana može da realizuje i lice koje ispunjava uslove za obavljanje poslova stručnog saradnika u ustanovi, nastavnik razredne nastave ili uz prethodnu saglasnost ministra i drugo lice osposobljeno za rad u vaspitno-obrazovnom procesu.

(6) Ukoliko se za Program iz stava 1. ovog člana prijavi dijete koje ima nalaz i mišljenje o procjeni potreba i usmjeravanju djece i omladine sa smetnjama u razvoju stručne komisije formirane u skladu sa propisima kojima se uređuje socijalna zaštita (u daljem tekstu: nalaz i mišljenje), direktor ustanove uz saglasnost Ministarstva angažuje saradnika za vaspitača u vaspitnoj grupi koju će dijete pohađati.

(7) Ustanova koja realizuje Program iz stava 1. ovog člana angažuje lica iz st. 4, 5. ili 6. ovog člana po ugovoru, bez zasnivanja radnog odnosa na osnovu čega ostvaruje pravo na naknadu za obavljeni posao, u skladu sa zakonom.

Član 31.

(1) Ministarstvo, najkasnije pet mjeseci prije početka realizacije Programa iz člana 30. stav 1. ovog zakona, obavještava jedinice lokalne samouprave, i ustanove o uslovima i načinu izbora ustanova u kojima će se realizovati Program iz člana 30. stav 1. ovog zakona.

(2) Izbor ustanove vrši se na osnovu broja prijavljene djece za pohađanje Programa iz člana 30. stav 1. ovog zakona, obezbijedenih prostornih i kadrovskih uslova, obezbijedenih sredstava za ostale troškove neophodne za realizaciju tog programa i izvještaja o realizaciji Programa za prethodnu godinu u kojoj je realizovan Program iz člana 30. stav 1. ovog zakona.

(3) Ostali troškovi iz stava 2. ovog člana za realizaciju Programa iz člana 30. stav 1. ovog zakona podrazumijevaju troškove za prevoz djece ukoliko je to potrebno, ishranu djece, te održavanje i zagrijavanje prostora i komunalne usluge.

(4) Ustanova Ministarstvu dostavlja spisak prijavljene djece za učešće u Programu iz člana 30. stav 1. ovog zakona i dokaz da su obezbijedeni uslovi propisani stavom 2. ovog člana, najkasnije 60 dana od dana obavještenja iz stava 1. ovog člana.

(5) Ustanova treba da prije početka realizacije Programa iz člana 30. stav 1. ovog zakona objavi spisak uključene djece u taj program na svojoj oglasnoj tabli ili internet stranici sa podacima o imenu i prezimenu djeteta, te dodijeljenom broju od strane ustanove prilikom prijave za upis.

(6) Ustanova koja samostalno realizuje i finansira Program iz člana 30. stav 1. ovog zakona obavještava Ministarstvo o početku realizacije tog programa i dostavlja izvještaj o realizaciji Programa za prethodnu godinu.

(7) U slučaju organizovanja Programa iz člana 30. stav 1. ovog zakona ustanova primjenjuje normative koji se odnose na prostorne i kadrovske uslove, te standarde i normative koji se odnose na maksimalni broj djece u vaspitnoj grupi djece uzrasta od pet do šest godina.

Član 32.

(1) Ustanova može organizovati aktivnosti u okviru programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja i u prostoru izvan predškolske ustanove neposrednim upoznavanjem predmeta, pojava i odnosa u prirodnoj i društvenoj sredini.

(2) Organizacija aktivnosti iz stava 1. ovog člana mora biti planirana godišnjim programom rada ustanove.

Član 33.

(1) Predškolske ustanove mogu, ukoliko za to imaju mogućnosti, organizovati produženi boravak za učenike prve trijade osnovne škole.

(2) Produženi boravak iz stava 1. ovog člana je poseban oblik organizovanog vaspitno-obrazovnog rada sa učenicima, prije i/ili nakon završetka nastave, koji podrazumijeva podršku učenicima u ostvarivanju planiranih ishoda učenja kroz jezičko-komunikacijske, matematičko-logičke, socioemocionalne, umjetničke i fizičko-zdravstvene aktivnosti.

(3) U produženom boravku učenici se, pod rukovodstvom voditelja produženog boravka, sistematično i planski pripremaju za nastavu i organizovano provode svoje slobodno vrijeme.

(4) U okviru produženog boravka realizuju se aktivnosti predviđene programom rada produženog boravka (u daljem tekstu: program rada), koji donosi upravni odbor predškolske ustanove za svaku radnu godinu.

(5) Da bi predškolska ustanova organizovala produženi boravak, dužna je da:

1) ima odgovarajući prostor i potrebnu opremu propisanu aktom kojim se propisuju standardi i normativi za predškolsko vaspitanje i obrazovanje,

2) ima odgovarajući kadar,

3) postoji zainteresovanost roditelja za uključivanje učenika u produženi boravak, odnosno da ima odgovarajući broj učenika za formiranje grupe,

4) ima usvojen program rada.

(6) Poslove voditelja produženog boravka može obavljati:

1) lice koje ispunjava uslove za obavljanje poslova vaspitača u predškolskoj ustanovi,

2) diplomirani pedagog,

3) nastavnik razredne nastave.

(7) Područja rada voditelja produženog boravka su:

1) planiranje i programiranje rada,

2) neposredan vaspitno-obrazovni rad,

3) dokumentovanje i evaluacija vaspitno-obrazovnog rada,

4) saradnja sa nastavnicima razredne nastave i stručnim saradnicima škole koju dijete pohađa, te roditeljima,

5) stručno usavršavanje,

6) učešće u organizaciji svečanosti i manifestacija u predškolskoj ustanovi,

7) ostali poslovi u skladu sa organizacijom rada u predškolskoj ustanovi.

(8) Radno vrijeme voditelja produženog boravka je osam sati dnevno, od čega je najviše šest sati neposrednog rada sa učenicima.

(9) Voditelj produženog boravka obavezan je da ima položen stručni ispit za samostalan vaspitno-obrazovni rad.

(10) Izuzetno, ustanova može angažovati pripravnika u produženom boravku ukoliko može pripravniku nakon vremena provedenog u produženom boravku u toku dana obezbijediti mentora i uslove za obavljanje pripravnčkog staža na poslovima vaspitača ili stručnog saradnika, a u skladu sa programom polaganja stručnog ispita.

(11) Za jednu grupu učenika u produženom boravku predškolska ustanova je obavezna da angažuje jednog voditelja produženog boravka na puno radno vrijeme, a ukoliko postoji potreba, može angažovati i više voditelja produženog boravka.

(12) Poslove voditelja produženog boravka u okviru 40-časovne radne sedmice utvrđuje predškolska ustanova aktom kojim se uređuje organizacija i sistematizacija radnih mjesta.

(13) Finansiranje produženog boravka u predškolskoj ustanovi obezbjeđuje se iz sredstava:

1) osnivača predškolske ustanove,

2) donacija,

3) sponzorstva,

4) učešća roditelja,

5) drugih izvora.

(14) Predškolska ustanova prilikom upisa učenika u produženi boravak potpisuje ugovor sa roditeljem, kojim se definišu prava i obaveze strana potpisnica ugovora, kao što su: vrijeme trajanja produženog boravka, način obezbjeđenja ishrane učenika u produženom boravku, prava i obaveze koje se odnose na praćenje učenika do škole i iz škole, način finansiranja, te ostala prava i obaveze potpisnika ugovora.

(15) Predškolska ustanova opštim aktima određuje radno vrijeme produženog boravka.

(16) U produženom boravku u predškolskoj ustanovi, u zavisnosti od prostornih uslova, može biti do 30 učenika u grupi, s tim da svakom učeniku treba da je obezbijeđeno najmanje 2,5 m² korisnog prostora.

(17) Za evidenciju učenika koji borave u produženom boravku koristi se dnevnik rada za produženi boravak propisan pravilnikom kojim se propisuje pedagoška dokumentacija i evidencija u osnovnoj školi.

(18) Voditelji produženog boravka dnevnik rada popunjavaju čitko, detaljno i svakodnevno.

Član 34.

(1) Vaspitno-obrazovni rad ostvaruje se na jednom od službenih jezika Republike, na službenim pismima ćirilica i latinica.

(2) Za djecu, pripadnike nacionalnih manjina, vaspitno-obrazovni rad može se ostvarivati na maternjem jeziku ili dvojezično.

(3) U vaspitnoj grupi koju pohađaju djeca koja ne poznaju jezike u službenoj upotrebi u Republici, predškolska ustanova može angažovati lice za podršku sa potrebnom jezičkom kompetencijom.

(4) Ministar donosi Pravilnik o dvojezičnom ostvarivanju vaspitno-obrazovnog rada i rada na jeziku nacionalnih manjina.

Član 35.

(1) Dio programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja ili program u cjelini može da se ostvaruje i na stranom jeziku.

(2) Ministar donosi Pravilnik o načinu i uslovima ostvarivanja predškolskog programa na stranom jeziku.

Član 36.

(1) Upis djece u ustanovu vrši se na osnovu ljekarskog uvjerenja dobijenog na osnovu pregleda o fizičkom i psihičkom razvoju djeteta, laboratorijskih nalaza koji sadrže bris nosa, grla, nalaz stolice i vakcinalni status djeteta izdatih od nadležne zdravstvene ustanove i izvoda iz matične knjige rođenih u papirnom obliku ili digitalnog seta podataka sadržanih u izvodu iz matične knjige rođenih koje, uz saglasnost roditelja, putem informacionog sistema Ministarstva preuzima ovlašćeno lice predškolske ustanove iz Centralnog informacionog sistema za drugi primjerak matičnih knjiga u elektronskom obliku Ministarstva uprave i lokalne samouprave.

(2) Uvjerenje o prebivalištu u papirnom obliku ili digitalni set podataka, uz saglasnost roditelja, putem informacionog sistema Ministarstva, preuzima ovlašćeno lice predškolske ustanove iz informacionog sistema Ministarstva unutrašnjih poslova.

(3) Nakon izvršenog upisa djeteta, ustanova zaključuje ugovor sa roditeljem o međusobnim pravima i obavezama.

(4) Način i postupak upisa djece u ustanovu uređuje se aktom ustanove.

(5) Ukoliko ne postoje potrebni uslovi za obuhvat sve predškolske djece, u predškolsku ustanovu prednost pri upisu imaju sljedeće kategorije:

- 1) djeca korisnici socijalne zaštite,
- 2) djeca čiji su roditelji lica sa invaliditetom uvažavajući pravo na razumno prilagođavanje postupka upisa djeteta za roditelje,
- 3) djeca samohranih roditelja,
- 4) djeca iz porodica sa troje ili više djece,
- 5) djeca iz porodica kojima je utvrđen status korisnika prava na novčanu pomoć, dječji dodatak i materinski dodatak,
- 6) djeca pripadnika manjinskih etničkih zajednica.

(6) Upis djeteta sa smetnjama u razvoju razmatra ustanova na osnovu dokumentacije i procjene stručnog tima o psihofizičkom statusu i potrebama djeteta za odgovarajućim programima koje predškolska ustanova može ponuditi.

Član 37.

(1) Na početku svake radne godine, kao i u slučaju djetetovog odsustva iz ustanove dužeg od 15 kalendarskih dana iz zdravstvenih razloga, roditelj djeteta koje pohađa ustanovu je obavezan da donese nalaz doktora medicine specijaliste pedijatrije, odnosno specijaliste porodične medicine o tome da li dijete može nastaviti pohađati ustanovu, a na osnovu laboratorijskih nalaza koji sadrže bris grla, nosa i stolice na parazite kako bi se preventivno djelovalo na zdravlje ostale djece i spriječilo širenje zaraznih bolesti, posebno u periodu adaptacije.

(2) Zdravstvena zaštita djece koja pohađaju ustanovu uređena je propisima kojima se uređuje oblast zdravstvene zaštite.

Član 38.

(1) Radi unapređenja zdravlja i razvoja djece, ustanova primjenjuje standarde i normative u oblasti ishrane, njege, preventivno-zdravstvene i socijalne zaštite djece u predškolskoj ustanovi.

(2) Ministar donosi Pravilnik o uslovima i načinu ostvarivanja ishrane, njege, preventivno-zdravstvene i socijalne zaštite djece u predškolskoj ustanovi.

Član 39.

Tokom boravka u ustanovi, ustanova je dužna kolektivno osigurati svu djecu od povreda i nesretnog slučaja.

Član 40.

(1) Djeca sa smetnjama u razvoju su: djeca sa oštećenjem vida, sluha, sa oštećenjem u govorno-glasovnoj komunikaciji, sa tjelesnim oštećenjem i/ili hroničnim oboljenjem, sa intelektualnim oštećenjem, sa psihičkim poremećajem i/ili oboljenjem, višestrukim oštećenjima, ili sa drugim oštećenjem ili oboljenjem, koji dovode do poteškoća u psihomotornom i senzomotornom razvoju, a koja značajno otežavaju funkcionisanje u aktivnostima svakodnevnog života.

(2) Uključivanje djece iz stava 1. ovog člana u ustanove koja imaju nalaz i mišljenje, ostvaruje se u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje oblast osnovnog vaspitanja i obrazovanja za pitanja dobne granice za upis djeteta u osnovnu školu.

(3) Odluku o uključivanju djece iz stava 1. ovog člana donosi direktor, a na osnovu nalaza i mišljenja, mišljenja stručnog tijela ustanove, mogućnosti ustanove u vezi sa odgovarajućim programom koji ustanova može ponuditi i na osnovu normativa o broju djece propisanih ovim zakonom poštujući pri tom princip najboljeg interesa djeteta.

(4) Vaspitno-obrazovni rad sa djecom sa smetnjama u razvoju ostvaruje se prema individualizovanom vaspitno-obrazovnom programu, zavisno od potreba i mogućnosti djece, a na osnovu nalaza i mišljenja.

(5) Izradu programa iz stava 4. ovog člana vrši jedan od stručnih tijela ustanove uz podršku odgovarajućeg stručnog lica iz resursnog centra za inkluzivno vaspitanje i obrazovanje (u daljem tekstu: stručno lice) zavisno od potrebe.

(6) Za djecu kod kojih se nakon upisa u ustanovu uoče odstupanja od tipičnog razvoja, a nemaju nalaz i mišljenje obezbjeđuje se opservacija na osnovu koje se donosi preporuka opservacionog tima ustanove.

(7) Stručnu pomoć u okviru opservacionog perioda iz stava 6. ovog člana opservacionom timu ustanove pruža stručno lice.

(8) Ukoliko opservacioni tim iz stava 6. ovog člana utvrdi da je potrebna dalja procjena djeteta, ustanova o tome obavještava roditelje.

(9) Ukoliko roditelj u roku od 30 dana ne postupi u skladu sa stavom 8. ovog člana, ustanova po službenoj dužnosti obavještava nadležni centar za socijalni rad.

(10) Ministar donosi Pravilnik o načinu i uslovima ostvarivanja programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja za djecu sa smetnjama u razvoju.

Član 41.

(1) Škola za djecu sa smetnjama u razvoju i ustanova socijalne zaštite koja obavlja djelatnost vaspitanja i obrazovanja čiji je osnivač Vlada može da bude resursni centar za inkluzivno vaspitanje i obrazovanje.

(2) Resursni centar za inkluzivno vaspitanje i obrazovanje iz stava 1. ovog člana obavlja sljedeće poslove:

1) pruža stručnu pomoć ustanovi prilikom opservacije djece kod kojih je uočeno odstupanje od tipičnog razvoja u skladu sa članom 40. st. 6. i 7. ovog zakona,

2) pruža pomoć pri izradi individualizovanih vaspitno-obrazovnih programa,

3) obavlja individualnu defektološku opservaciju bez tretmana s ciljem dalje procjene djeteta,

4) vrši adaptaciju didaktičkih sredstava, materijala i igre za rano učenje za djecu sa smetnjama u razvoju,

5) sprovodi obuku za upotrebu asistivnih tehnologija u vaspitanju i obrazovanju,

6) u saradnji sa Zavodom, organizuje seminare i obuke za vaspitno-obrazovne radnike,

7) obavlja savjetodavni rad sa roditeljima radi realizacije vaspitno-obrazovnog procesa,

8) vrši i druge poslove koji su u interesu poboljšanja položaja djece sa smetnjama u razvoju koja borave u ustanovi.

(3) Ministar rješenjem daje saglasnost za organizovanje rada resursnog centra za inkluzivno vaspitanje i obrazovanje u okviru ustanova iz stava 1. ovog člana.

(4) Škola za djecu sa smetnjama u razvoju Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta propisuje organizaciju poslova iz stava 2. ovog člana.

(5) Škole za djecu sa smetnjama u razvoju koje imaju rješenje iz stava 3. ovog člana dužne su da Ministarstvu dostavljaju godišnji izvještaj o radu.

Član 42.

(1) Za potencijalno nadarenu djecu, djecu sa teškoćama u učenju, djecu izloženu socijalno rizičnim ponašanjima, djecu bez roditeljskog staranja i djecu koja ne poznaju jezik na kojem se odvija vaspitno-obrazovni rad, ustanova je dužna da izradi individualizovani vaspitno-obrazovni program.

(2) Izradu programa iz stava 1. ovog člana vrši stručno vijeće ili stručni aktiv ili stručni timovi uz podršku lica odgovarajuće struke, zavisno od potrebe.

(3) Ukoliko ustanova nema zaposleno lice odgovarajuće struke za izradu programa iz stava 1. ovog člana, direktor može angažovati stručno lice izvan ustanove za izradu tog programa.

(4) Rok za izradu programa iz stava 1. ovog člana je najkasnije tri mjeseca od upisa djeteta u ustanovu.

Član 43.

- (1) Rad sa djecom u ustanovama organizuje se u vaspitnim grupama.
- (2) Vaspitne grupe osnivaju se prema uzrastu djece, vrsti i trajanju programa, sposobnostima, potrebama i interesima djece i roditelja.
- (3) Vaspitne grupe mogu biti:
 - 1) jasličke – za uzrasni period od devet mjeseci do tri godine i
 - 2) vrtičke grupe – za uzrasni period od tri godine do polaska u školu.
- (4) Vaspitne grupe mogu biti formirane od djece istog ili djece različitog uzrasta, tj. mješovite grupe.
- (5) Mješovite vaspitne grupe formiraju se samo u slučajevima gdje se ne mogu formirati grupe djece istog uzrasta.
- (6) Broj djece u vaspitnoj grupi ne smije prelaziti propisane normative.
- (7) Broj djece u vaspitnoj grupi je:
 - 1) jaslička grupa od devet mjeseci do jedne godine – do šestoro djece,
 - 2) jaslička grupa od jedne do dvije godine – do 12 djece,
 - 3) jaslička grupa od dvije do tri godine – do 15 djece,
 - 4) mješovita jaslička grupa – do 14 djece,
 - 5) vrtička grupa od tri do četiri godine – do 21 djeteta,
 - 6) vrtička grupa od četiri do pet godina – do 24 djece,
 - 7) vrtička grupa od pet do šest godina – do 25 djece,
 - 8) mješovita vrtička grupa – do 23 djece.
- (8) U ustanovi u jednoj vaspitnoj grupi može se uključiti jedno dijete sa smetnjama u razvoju koje ima nalaz i mišljenje, a ukoliko ustanova ima manji broj vaspitnih grupa u odnosu na broj upisane djece sa smetnjama u razvoju, u vaspitnu grupu može se uključiti najviše dvoje djece sa smetnjama u razvoju.
- (9) Ukoliko vaspitnu grupu pohađa dijete sa smetnjama u razvoju kome je nalazom i mišljenjem ili prema procjeni stručnog tima propisano ostvarivanje vaspitno-obrazovnog rada u ustanovi po individualizovanom vaspitno-obrazovnom programu, ukupan broj djece u vaspitnoj grupi se umanjuje za dva, odnosno četiri.
- (10) Ukoliko postoji potreba, ustanova za tekuću radnu godinu, uz saglasnost osnivača, može utvrditi veći broj djece koja se upisuju u vaspitnu grupu, s tim da broj upisane djece ne može biti uvećan za više od 20% od broja utvrđenog stavom 7. ovog člana.
- (11) Procenat uvećanja iz stava 10. ovog člana ne može se primijeniti u vaspitnoj grupi koju pohađa dijete sa smetnjama u razvoju.
- (12) Rad vaspitača u grupi formiranoj u skladu sa stavom 10. ovog člana definiše se kao rad sa posebnim opterećenjem, u skladu sa posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture.
- (13) Broj djece u vaspitnim grupama koji je propisan st. 7. i 10. ovog člana provjerava se kao uslov prilikom utvrđivanja ispunjenosti uslova za nastavak rada ustanove i u drugim slučajevima propisanim Zakonom.

Član 44.

Za djecu u vaspitnoj grupi u školama za djecu sa smetnjama u razvoju koje ostvaruju programe predškolskog vaspitanja i obrazovanja primjenjuje se normativ:

- 1) djeca oštećenog vida i sluha, te djeca sa tjelesnim oštećenjima – do sedmoru djece u grupi i to:
 1. vrtička grupa od tri do četiri godine – do četvoro djece,

2. vrtićka grupa od četiri do pet godina – do petoro djece,
 3. vrtićka grupa od pet do šest godina – do sedmero djece,
 4. mješovita vrtićka grupa – do petoro djece,
- 2) djeca sa višestrukim smetnjama ili djeca sa intelektualnim oštećenjima i psihičkim poremećajem i/ili oboljenjem – do petoro djece u grupi.

Član 45.

- (1) U funkciji unapređivanja vaspitanja i obrazovanja predškolske ustanove mogu se međusobno povezivati u strukovna udruženja (u daljem tekstu: udruženja).
- (2) Na osnivanje, organizaciju i rad udruženja iz stava 1. ovog člana primjenjuju se propisi kojim se uređuje ta oblast.
- (3) Udruženja imaju pravo davanja mišljenja i inicijativa o pitanjima od značaja za rad udruženja, kao i davanja prijedloga za unapređenje vaspitno-obrazovnog rada, te da učestvuju u radu komisija i timova koji se bave vaspitanjem i obrazovanjem.

Član 46.

- (1) Vaspitači i stručni saradnici mogu se međusobno povezivati u strukovna udruženja.
- (2) Strukovna udruženja mogu da daju mišljenje i prijedloge za unapređenje vaspitno-obrazovnog rada i da učestvuju u radu komisija i timova koji se bave vaspitanjem i obrazovanjem.

Član 47.

- (1) Nevladine organizacije, druge ustanove i organizacije, kao i fizička lica mogu, uz saglasnost Ministarstva, realizovati programe, projekte, istraživanja ili druge aktivnosti u ustanovama, s tim da se za realizaciju tih aktivnosti ne mogu naplaćivati sredstva od roditelja.
- (2) Nevladine organizacije, druge ustanove i organizacije, kao i fizička lica dužni su najmanje 30 dana prije planiranog početka realizacije aktivnosti iz stava 1. ovog člana podnijeti zahtjev Ministarstvu u pisanom obliku.
- (3) Saglasnost iz stava 1. ovog člana daje se za određeni period, a najduže za jednu radnu godinu, uz mogućnost davanja saglasnosti za nastavak saradnje u narednom periodu.
- (4) Programi, projekti, istraživanja i druge aktivnosti iz stava 1. ovog člana moraju služiti ciljevima i zadacima vaspitanja i obrazovanja i ne mogu remetiti redovno odvijanje vaspitno-obrazovnog procesa.
- (5) Nevladine organizacije, druge ustanove i organizacije koje realizuju projekat u ustanovi dužne su u roku od 30 dana od završetka projekta dostaviti Ministarstvu izvještaj o realizovanim aktivnostima u ustanovi.
- (6) Ukoliko je rezultat aktivnosti iz stava 1. ovog člana priručnik ili drugi pisani materijal koji se može koristiti u ustanovama, za njegovu upotrebu u ustanovama potrebno je dobiti saglasnost Ministarstva.
- (7) U ustanovi nije dopušteno promovisanje i prodaja robe i/ili usluga.
- (8) Ministar donosi Uputstvo o etičkom kodeksu tokom realizacije programa, projekata i istraživanja sa djecom predškolskog uzrasta.

GLAVA V

ZAPOSLENI U PREDŠKOLSKOJ USTANOVI

Član 48.

Djelatnost predškolskog vaspitanja i obrazovanja, u smislu vaspitno-obrazovnog rada, njege, preventivno-zdravstvene i socijalne zaštite, ostvaruju vaspitači, stručni saradnici i zdravstveni radnici.

Član 49.

(1) Vaspitno-obrazovni rad u jasličkim, odnosno vrtičkim grupama obavljaju vaspitači.

(2) Zadatak vaspitača je da, u timu i pojedinačno, stručnim znanjem i djelovanjem, osigura postizanje propisanih ciljeva i zadataka vaspitanja, obrazovanja i njege koji su određeni programom predškolskog vaspitanja i obrazovanja, a u skladu sa potrebama, mogućnostima i interesovanjima djece.

(3) Područja rada vaspitača su:

- 1) planiranje vaspitno-obrazovnog rada,
- 2) neposredni vaspitno-obrazovni rad,
- 3) podrška dječjem razvoju i učenju,
- 4) praćenje, vrednovanje i dokumentovanje razvoja djece,
- 5) kreiranje okruženja za razvoj i učenje,
- 6) partnerstvo sa porodicom i zajednicom,
- 7) profesionalni razvoj,
- 8) učešće u radu i razvoju predškolske ustanove i vaspitno-obrazovnog sistema.

(4) Opis poslova vaspitača iz područja rada iz stava 3. ovog člana propisani su pravilnikom kojim se propisuju standardi rada vaspitača i stručnih saradnika i pravilnikom kojim se propisuje unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mjesta.

(5) Poslove koordinatora jedne organizacione jedinice ili više organizacionih jedinica predškolske ustanove obavljaju vaspitači koordinatori.

Član 50.

(1) Stručni saradnici rade na poslovima kojima se unapređuje vaspitno-obrazovni rad, druge pedagoške funkcije i socijalna zaštita u okviru vaspitno-obrazovnog rada.

(2) Stručni saradnici su:

- 1) pedagog,
- 2) psiholog,
- 3) defektolog, odnosno specijalni edukator – rehabilitator i logoped,
- 4) socijalni radnik.

(3) Područja rada pedagoga su:

- 1) planiranje, programiranje i organizovanje rada predškolske ustanove,
- 2) praćenje i unapređenje vaspitno-obrazovnog rada,
- 3) rad sa djecom,
- 4) rad sa vaspitačima,
- 5) partnerstvo sa porodicom i zajednicom,
- 6) profesionalni razvoj,
- 7) rad u stručnim tijelima i timovima na nivou predškolske ustanove i van nje,
- 8) vrednovanje kvaliteta rada predškolske ustanove.

(4) Područja rada psihologa su:

- 1) rad sa djecom,

- 2) rad sa roditeljima,
- 3) rad sa vaspitačima,
- 4) planiranje i programiranje, dokumentovanje i analitičko-istraživački rad,
- 5) profesionalni razvoj,
- 6) rad u stručnim tijelima, timovima i saradnja sa zajednicom,
- 7) vrednovanje kvaliteta rada predškolske ustanove.

(5) Područja rada defektologa, odnosno specijalnog edukatora – rehabilitatora i logopeda su:

- 1) planiranje, programiranje i pripremanje za neposredan rad,
- 2) rad sa djecom,
- 3) saradnja sa porodicom i zajednicom,
- 4) stvaranje uslova za razvoj i učenje djeteta, te kreiranje inkluzivne klime,
- 5) praćenje i dokumentovanje razvoja i napredovanja djeteta,
- 6) profesionalni razvoj,
- 7) aktivnosti usmjerene na unapređenje i osiguranje kvaliteta rada predškolske ustanove.

(6) Područja rada socijalnog radnika su:

- 1) planiranje, programiranje i organizovanje rada ustanove,
- 2) ostvarivanje, praćenje, vrednovanje i unapređivanje socijalne funkcije ustanove i socijalnog rada,
- 3) rad sa porodicom/djecom i za djecu,
- 4) rad u stručnim tijelima i timovima,
- 5) saradnja i rad sa lokalnom zajednicom,
- 6) razvoj profesionalnih vještina i znanja,
- 7) rad sa zaposlenima u ustanovi i
- 8) analitičko-istraživački rad, dokumentovanje i evidencija.

(7) Opis poslova pedagoga, psihologa, socijalnog radnika i defektologa, odnosno specijalnog edukatora – rehabilitatora i logopeda iz područja rada iz st. 3, 4, 5. i 6. ovog člana propisani su pravilnikom kojim se propisuju standardi rada vaspitača i stručnih saradnika i pravilnikom kojim se propisuje unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mjesta u ustanovi.

(8) Ministar, na prijedlog Zavoda, donosi Pravilnik o standardima rada vaspitača i stručnih saradnika.

Član 51.

(1) U ustanovi koja ima više od pet vaspitnih grupa angažuje se jedan stručni saradnik, u zavisnosti od potrebe ustanove.

(2) Ustanove koje nemaju stručnog saradnika mogu ostvariti saradnju sa drugim vaspitno-obrazovnim ustanovama sa područja iste ili druge jedinice lokalne samouprave, putem udruživanja ljudskih i materijalno-finansijskih resursa za potrebe saradnje, s ciljem poboljšanja efikasnosti i ekonomičnosti u ostvarivanju podizanja nivoa kvaliteta svojih usluga.

(3) Ustanove iz stava 2. ovog člana zaključuju sporazum o uspostavljanju saradnje.

Član 52.

(1) Vaspitno-obrazovni rad sa djecom sa smetnjama u razvoju uključen u redovne uzrasne grupe u predškolskoj ustanovi obavljaju vaspitači uz stručnu podršku defektologa, u zavisnosti od vrste smetnje.

(2) Vaspitno-obrazovni rad u školama za djecu sa smetnjama u razvoju koje ostvaruju programe predškolskog vaspitanja i obrazovanja obavljaju defektolozi odgovarajućeg smjera.

Član 53.

(1) Poslove vaspitača obavljaju lica koja, pored ispunjenih opštih uslova utvrđenih zakonom kojim se uređuju radni odnosi, moraju da imaju:

1) završen prvi ciklus studija na studijskom programu predškolskog vaspitanja i obrazovanja ili programu za obrazovanje vaspitača i ostvarenih najmanje 180 ECTS bodova ili ekvivalent,

2) položen stručni ispit za vaspitno-obrazovni rad i

3) ljekarsko uvjerenje o psihičkoj i fizičkoj sposobnosti za rad sa djecom.

(2) Stručni saradnici, pored ispunjenih uslova utvrđenih zakonom kojim se uređuju radni odnosi, moraju da imaju:

1) završen prvi ciklus studijskog programa i ostvarenih najmanje 240 ECTS bodova ili ekvivalent,

2) završen prvi ciklus studijskog programa i ostvarenih najmanje 180 ECTS bodova ili ekvivalent uz završen drugi ciklus istog studija sa ukupnih 300 ECTS bodova,

3) položen stručni ispit za vaspitno-obrazovni rad i

4) ljekarsko uvjerenje o psihičkoj i fizičkoj sposobnosti za rad sa djecom.

Član 54.

(1) Vaspitno-obrazovni radnici i direktori predškolskih ustanova dužni su da se stručno usavršavaju.

(2) Stručno usavršavanje vaspitno-obrazovnih radnika usmjereno je na jačanje osposobljenosti za rad u svim područjima rada definisanih čl. 49. i 50. ovog zakona.

(3) Stručno usavršavanje ostvaruje se kroz: programe obuka, stručne skupove, projekte i programe vaspitanja i obrazovanja na nivou predškolske ustanove, opštinskom, regionalnom ili međunarodnom nivou i kroz projekte mobilnosti, stručna i studijska putovanja, aktivnosti koje preduzima radnik u skladu sa ličnim planom stručnog usavršavanja i kroz programe u okviru cjeloživotnog učenja.

(4) Stručno usavršavanje lica iz stava 1. ovog člana planira se godišnjim programom rada i razvojnim planom predškolske ustanove, te ličnim planovima stručnog usavršavanja zaposlenih na poslovima vaspitanja i obrazovanja, rezultata samovrednovanja i vrednovanja kvaliteta rada predškolske ustanove i drugih pokazatelja kvaliteta vaspitno-obrazovnog rada.

(5) Programe obuka i usavršavanja za period od dvije godine utvrđuje Zavod na osnovu javnog poziva.

(6) Ministar, na prijedlog Zavoda, donosi Katalog programa obuka i usavršavanja.

(7) U organizaciju i realizaciju stručnog usavršavanja iz stava 5. ovog člana uključeni su Ministarstvo i Zavod.

(8) Lica iz stava 1. ovog člana mogu da pohađaju i druge programe obuka definisane stavom 3. ovog člana.

Član 55.

(1) Direktor kontinuirano prati, analizira i vrednuje na osnovu ličnog uvida i pribavljenog mišljenja stručnog vijeća ili stručnog tima, rad vaspitno-obrazovnih radnika i ocjenjuje ga na kraju radne godine.

(2) Izuzetno, ukoliko je za direktora predškolske ustanove izabrano lice iz člana 87. stav 2. ovog zakona, rad vaspitno-obrazovnih radnika kontinuirano prati, analizira i vrednuje na osnovu ličnog uvida i pribavljenog mišljenja stručnog vijeća ili stručnog tima, te ga ocjenjuje na kraju radne godine pomoćnik direktora za vaspitno-obrazovni rad.

(3) Vaspitno-obrazovni radnici ocjenjuju se iz područja rada utvrđenih čl. 49. i 50. ovog zakona.

(4) Za postignute rezultate u radu vaspitno-obrazovni radnici mogu biti pohvaljeni i nagrađeni u skladu sa kriterijumima propisanim opštim aktom predškolske ustanove.

(5) U zavisnosti od ostvarenih rezultata i ocjena o radu, vaspitno-obrazovni radnici iz stava 1. ovog člana mogu postepeno napredovati u sljedeća stručna zvanja na period od pet godina:

- 1) mentor,
- 2) savjetnik,
- 3) viši savjetnik.

(6) Za sticanje zvanja mentora iz stava 5. tačka 1) ovog člana, vaspitno-obrazovni radnik pored najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima u struci, potrebno je da ispuni sljedeće kriterijume:

- 1) najmanje tri realizovana predavanja, radionice ili prikazanih primjera dobre prakse za vaspitno-obrazovne radnike u ustanovi u kojoj radi ili u drugoj ustanovi ili za roditelje,
- 2) učešće u izradi i realizaciji najmanje jednog stručnog ili naučnog projekta,
- 3) autorstvo najmanje jednog stručnog rada ili didaktičke igračke, sredstva ili materijala za rano učenje,
- 4) mentorstvo pripravnicima i studentima,
- 5) unapređenje kvaliteta rada predškolske ustanove,
- 6) unapređenje sistema vaspitanja i obrazovanja.

(7) Za sticanje zvanja savjetnika iz stava 5. tačka 2) ovog člana, vaspitno-obrazovni radnik pored najmanje 10 godina radnog iskustva na poslovima u struci, potrebno je da ispuni sljedeće kriterijume:

- 1) najmanje pet realizovanih predavanja, radionica ili prikazanih primjera dobre prakse za vaspitno-obrazovne radnike u ustanovi u kojoj radi ili u drugoj ustanovi ili za roditelje,
- 2) učešće u izradi i realizaciji najmanje dva stručna ili naučna projekta,
- 3) autorstvo najmanje dva stručna rada ili didaktičke igračke, sredstva ili materijala za rano učenje,
- 4) mentorstvo pripravnicima i studentima,
- 5) unapređenje kvaliteta rada predškolske ustanove,
- 6) unapređenje sistema vaspitanja i obrazovanja.

(8) Za sticanje zvanja višeg savjetnika iz stava 5. tačka 3) ovog člana, vaspitno-obrazovni radnik pored najmanje 15 godina radnog iskustva na poslovima u struci, potrebno je da ispuni sljedeće kriterijume:

- 1) najmanje sedam realizovanih predavanja, radionica ili prikazanih primjera dobre prakse za vaspitno-obrazovne radnike u ustanovi u kojoj radi ili u drugoj ustanovi ili za roditelje,
- 2) učešće u izradi i realizaciji najmanje tri stručna ili naučna projekta,
- 3) autorstvo najmanje tri stručna rada ili didaktičke igračke, sredstva ili materijala za rano učenje,
- 4) mentorstvo pripravnicima i studentima,
- 5) unapređenje kvaliteta rada predškolske ustanove,
- 6) unapređenje sistema vaspitanja i obrazovanja.

(9) Zahtjev za napredovanje u zvanje iz stava 5. ovog člana podnosi vaspitno-obrazovni radnik Zavodu putem predškolske ustanove.

(10) Na prijedlog Zavoda, Ministarstvo procjenjuje i na osnovu procjene donosi rješenje o stručnom napredovanju u zvanja iz stava 5. ovog člana.

(11) Vaspitno-obrazovni radnik koji je tri puta zaredom izabran u isto zvanje ili jedno od zvanja stiče trajno zvanje uz mogućnost podnošenja zahtjeva za napredovanje u više zvanje.

(12) Vaspitno-obrazovni radnik koji ima više od 30 godina rada u ustanovi stečeno zvanje zadržava trajno uz mogućnost podnošenja zahtjeva za napredovanje u više zvanje.

(13) Izbor programa obuka, način stručnog usavršavanja, te procedura ocjenjivanja i uslovi za sticanje stručnih zvanja vaspitno-obrazovnih radnika propisuju se pravilnikom kojim se propisuje stručno usavršavanje, ocjenjivanje i napredovanje vaspitno-obrazovnih radnika i direktora.

(14) Pored vaspitno-obrazovnih radnika, direktor prati i ocjenjuje rad ostalih radnika, te ih na osnovu postignutih rezultata pohvaljuje i nagrađuje u skladu sa opštim aktima predškolske ustanove.

(15) Ministar donosi Pravilnik o stručnom usavršavanju, ocjenjivanju i napredovanju vaspitno-obrazovnih radnika i direktora.

Član 56.

(1) Za izuzetne rezultate i zalaganje u radu sa djecom, za učestvovanje u razvijanju i javnom predstavljanju primjera dobre prakse, za uspješnu primjenu savremenih dostignuća, metoda i tehnologija u vaspitno-obrazovnom procesu, za doprinos unapređivanju kvaliteta rada predškolske ustanove i razvijanju pozitivne atmosfere u predškolskoj ustanovi, te doprinos njenom ugledu u domaćim i međunarodnim okvirima, vaspitači ili stručni saradnici mogu biti nagrađeni Svetosavskom nagradom.

(2) Izbor kandidata za dodjelu Svetosavske nagrade vrši se putem javnog poziva koji raspisuje Ministarstvo.

(3) Ministar rješenjem imenuje Komisiju za izbor kandidata za dodjelu Svetosavske nagrade.

(4) Uslovi koje kandidat obavezno ispunjava prilikom prijavljivanja na javni poziv za dodjelu Svetosavske nagrade su:

1) da je u radnom odnosu u predškolskoj ustanovi u godini u kojoj se dodjeljuje nagrada,

2) da ima najmanje 10 godina radnog staža na mjestu vaspitača ili/i stručnog saradnika.

(5) Kriterijumi za bodovanje prilikom utvrđivanja liste kandidata za dodjelu Svetosavske nagrade su:

1) da je vaspitač ili stručni saradnik autor ili koautor didaktičke igračke, sredstva ili materijala za rano učenje, a za koje je prethodno pribavljeno mišljenje Ministarstva i Zavoda o kvalitetu igračke, sredstva ili materijala,

2) inovativnost i kreativnost u radu vaspitača ili stručnog saradnika, primjena raznovrsnih i savremenih inovativnih metoda i tehnologija u vaspitno-obrazovnom radu,

3) dokazan doprinos unapređenju partnerstva sa porodicom u organizovanju različitih sadržaja kao što su radionice, obuke, priredbe i drugo,

4) da vaspitač ili stručni saradnik ima objavljene radove u stručnim časopisima iz djelokruga svoga rada,

5) da je vaspitač ili stručni saradnik autor ili koautor knjige, kompozicije ili drugog sadržaja koji se može koristiti u radu predškolske ustanove, a koji je Zavod odobrio za upotrebu,

6) učešće u istraživanjima, projektima i programima vaspitno-obrazovnog karaktera, stručnim i studijskim putovanjima i posjetama, skupovima i zajednicama profesionalnog učenja,

7) doprinos vaspitača ili stručnog saradnika unapređenju kvaliteta rada predškolske ustanove u vaspitno-obrazovnom radu i njenom ugledu u domaćim i međunarodnim okvirima.

(6) Komisija iz stava 3. ovog člana ministru dostavlja rang-listu i prijedlog kandidata za dodjelu Svetosavske nagrade.

(7) Dobitniku Svetosavske nagrade ministar dodjeljuje povelju i novčanu nagradu.

(8) Novčana nagrada iz stava 7. ovog člana dodjeljuje se u visini prosječne neto plate isplaćene u obrazovanju nastavniku u Republici, u prethodnom mjesecu prije dodjeljivanja nagrade.

(9) Ministarstvo vodi Registar dobitnika Svetosavske nagrade u elektronskom obliku putem jedinstvenog informacionog sistema Ministarstva, a lice iz stava 1. ovog člana može biti dobitnik Svetosavske nagrade samo jednom.

(10) Ministar donosi Pravilnik o postupku za dodjeljivanje Svetosavske nagrade vaspitačima i stručnim saradnicima.

Član 57.

(1) Njegu i brigu o zaštiti i unapređenju zdravlja djece u ustanovama realizuje zdravstveni radnik sa najmanje završenom srednjom medicinskom školom.

(2) Zadatak zdravstvenog radnika jeste da djeluje na unapređenje zdravstveno-higijenskih uslova ustanove, razvoj samostalnosti, radnih i higijenskih navika kod djece, sastavljanje jelovnika i njegovu primjenu sa posebnom pažnjom na kalorijske i nutritivne vrijednosti hrane, učešće u pripremi roditeljskih sastanaka sa stručnim temama, individualna saradnja sa roditeljima, individualna i grupna saradnja sa vaspitno-obrazovnim radnicima o vođenju brige o zdravstvenom stanju djece, te vrši antropometrijska mjerenja i prikuplja podatke o rastu i razvoju djece.

(3) Zdravstveni radnik može biti angažovan i na poslovima podrške rada vaspitača prilikom usvajanja zdravstveno-higijenskih navika djece, hranjenja, na izletima, u dvorištu i slično.

Član 58.

(1) Na poslovima preventivno-zdravstvene zaštite, ishrane i njege djece može biti angažovan doktor medicine i stomatologije, specijalista pedijatrije, i/ili nutricionista – dijetetičar.

(2) Zadatak lica iz stava 1. ovog člana je da, u timu i pojedinačno, svojim stručnim znanjem i djelovanjem, unapređuje cjelokupnu djelatnost ustanove i pruža stručnu podršku i usluge pomoći djeci, roditeljima, vaspitačima i organima upravljanja ustanove o pitanjima od značaja za preventivno-zdravstvenu zaštitu, ishranu i njegu djece.

Član 59.

(1) Radno vrijeme i norma neposrednog rada sa djecom u okviru 40-časovne radne sedmice i raspored zaduženja zaposlenih na poslovima preventivno-zdravstvene zaštite, ishrane i njege djece propisuje se pravilnikom kojim se propisuje radno vrijeme vaspitno-obrazovnih radnika i radnika raspoređenih na poslovima preventivno-zdravstvene zaštite, ishrane i njege djece u predškolskoj ustanovi.

(2) Ministar donosi Pravilnik o radnom vremenu vaspitno-obrazovnih radnika i radnika raspoređenih na poslovima preventivno-zdravstvene zaštite, ishrane i njege djece u predškolskoj ustanovi.

Član 60.

(1) Direktor ustanove angažuje saradnika za vaspitača ukoliko vaspitnu grupu pohađa dijete sa smetnjama u razvoju kojem je nalazom i mišljenjem stručne komisije preporučeno angažovanje saradnika za vaspitača ili ukoliko je opservacioni tim dao preporuku za saradnika za vaspitača.

(2) Saradnik za vaspitača pruža tehničku pomoć vaspitaču i djetetu sa smetnjama u razvoju, a na čije posebnosti ukazuje roditelj.

(3) Tehnička pomoć iz stava 2. ovog člana podrazumijeva pružanje podrške djetetu pri obavljanju lične higijene, asistenciju djetetu pri korišćenju toaleta, podršku u kretanju djeteta i podršku prilikom ručavanja i odijevanja.

(4) Poslove saradnika za vaspitača mogu da obavljaju lica sa najmanje završenom srednjom školom u četvorogodišnjem trajanju ili studenti fakulteta za obrazovanje pedagoškog kadra i medicinskih fakulteta, u okviru studentske prakse ili volonterski.

Član 61.

(1) Zavisno od broja vaspitnih grupa ili broja djece, predškolska ustanova može imati sekretara i računovođu.

(2) Pored opštih uslova utvrđenih zakonom kojim se uređuje radni odnos, poslove:

1) sekretara obavlja lice koje ima odgovarajući nivo visokog obrazovanja – najmanje prvi ciklus studijskog programa i stručno zvanje u oblasti društvene nauke, poslovanje i administracija i pravo, polje pravo,

2) računovođe obavlja lice koje ima odgovarajući nivo visokog obrazovanja – najmanje prvi ciklus studijskog programa i stručno zvanje u oblasti društvene nauke, poslovanje i administracija i pravo, polje poslovanje i administracija.

(3) U predškolskoj ustanovi koja ima veći broj vaspitnih grupa ili organizacionih jedinica, u skladu sa potrebama, mogu se sistematizovati i druga radna mjesta.

Član 62.

(1) Poslove kojima se obezbjeđuje ishrana, higijena, fizička zaštita djece i zaposlenih i ispravno tehničko funkcionisanje objekata i opreme u predškolskoj ustanovi obavljaju saradnici.

(2) Zadatak saradnika je da svojim znanjem i radom obezbjeđuju uslove za obavljanje osnovne i ostalih djelatnosti u predškolskoj ustanovi.

(3) Poslove saradnika može da obavlja lice sa završenom srednjom, odnosno osnovnom školom.

Član 63.

(1) Poslove u predškolskoj ustanovi može obavljati lice koje, pored opštih uslova, ispunjava i uslove propisane Pravilnikom o vrsti stručne spremlje zaposlenih u predškolskoj ustanovi.

(2) Ministar donosi Pravilnik o vrsti stručne spremlje zaposlenih u predškolskoj ustanovi.

Član 64.

Broj potrebnih radnika u javnoj predškolskoj ustanovi definiše se aktom predškolske ustanove, kojim se detaljnije utvrđuju uslovi za rad i obavljanje djelatnosti, prema kome broj radnika zavisi od organizacije rada i broja vaspitnih grupa u ustanovi, načina organizovanja ishrane, veličine i broja objekata, a na osnovu normativa utvrđenih propisom o standardima i normativima za oblast predškolskog vaspitanja i obrazovanja, kao i građevinsko-tehničkih osobina i lokacija objekata.

GLAVA VI

PRIJEM U RADNI ODNOS, PRAVA I OBAVEZE RADNIKA

Član 65.

(1) Direktor javne predškolske ustanove raspisuje javni konkurs za upražnjeno radno mjesto vaspitača, stručnog saradnika, sekretara, računovođe i za ostala radna mjesta za koja je propisan uslov završeno visoko obrazovanje (u daljem tekstu: konkurs) obavezno posredstvom Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske.

(2) Prilikom raspisivanja konkursa, potrebno je navesti da li se prima pripravnik ili lice sa radnim iskustvom.

(3) U slučaju da se raspisuje konkurs za lica sa radnim iskustvom, potrebno je navesti da pravo učešća na konkursu imaju i lica koja imaju radno iskustvo u trajanju od godinu dana, a nisu položila stručni ispit.

(4) Lica iz stava 1. ovog člana bira direktor ustanove na prijedlog komisije za izbor sa liste kandidata koji ispunjavaju uslove konkursa.

(5) Komisiju za izbor imenuje direktor ustanove.

(6) Komisija za izbor je dužna da, u skladu sa pravilnikom kojim se propisuje procedura prijema u radni odnos i način bodovanja vaspitača, stručnih saradnika, sekretara, računovođe i ostalih lica koja se primaju na radno mjesto za koje je propisan uslov završeno visoko obrazovanje, u roku od 15 dana od dana zaključivanja konkursa, sačini i predloži direktoru listu kandidata koji ispunjavaju uslove konkursa.

(7) Direktor je dužan da, na prijedlog komisije za izbor, primi u radni odnos prvog kandidata sa liste za izbor kandidata.

(8) Prilikom prijema u radni odnos kao obavezni definisani su sljedeći kriterijumi:

- 1) prosjek ocjena tokom studiranja,
- 2) vrijeme provedeno na evidenciji nezaposlenih lica koju vodi Zavod za zapošljavanje Republike Srpske, nakon sticanja odgovarajućeg visokog obrazovanja,
- 3) radni staž kandidata sa stečenim visokim obrazovanjem i zvanjem traženim konkursom,
- 4) rezultati ostvareni na intervjuu.

(9) Protiv odluke direktora iz stava 7. ovog člana prijavljeni kandidat može podnijeti prigovor upravnom odboru u roku od osam dana od dana prijema obavještenja.

(10) Odluka upravnog odbora je konačna i protiv iste nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti spor pred nadležnim sudom.

(11) Ministar donosi Pravilnik o proceduri prijema u radni odnos u predškolsku ustanovu i načinu bodovanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem.

Član 66.

(1) U slučajevima iznenadnog odsustva vaspitača i stručnih saradnika zbog bolesti i drugih opravdanih razloga kada obavljanje poslova ne trpi odgađanje, direktor predškolske ustanove može bez raspisivanja javnog konkursa, najduže na 60 dana, zaključiti ugovor o radu na određeno vrijeme sa vaspitačem ili stručnim saradnikom koji ima radno iskustvo u trajanju od najmanje godinu dana i koji ispunjava uslove propisane ovim zakonom.

(2) Popunjavanje upražnjelog radnog mjesta na osnovu stava 1. ovog člana ne primjenjuje se u slučajevima kada je potrebno raspisati konkurs za upražnjeno radno mjesto.

(3) Ukoliko privatna predškolska ustanova nije u mogućnosti primiti u radni odnos vaspitača, dužna je raspisati javni konkurs za prijem lica sa odgovarajućim visokim obrazovanjem u skladu sa članom 49. i članom 53. stav 1. ovog zakona.

(4) U slučajevima kada se na ponovljeni raspisani javni konkurs za prijem vaspitača, u javnoj ili privatnoj predškolskoj ustanovi, ne prijavi lice koje ispunjava uslove iz člana 53. stav 1. ovog zakona, direktor može na određeno vrijeme primiti lice koje ispunjava uslove za rad na radnom mjestu stručnog saradnika ili nastavnika razredne nastave pod uslovom da u

roku od dvije godine od dana zasnivanja radnog odnosa stekne zvanje iz člana 53. ovog zakona.

(5) U slučaju kada se na ponovljeni raspisani javni konkurs prijavi više lica iz stava 4. ovog člana prednost imaju lica u zavisnosti od zastupljenosti pedagoške grupe predmeta tokom njihovog školovanja i to:

- 1) pedagog,
- 2) nastavnik razredne nastave,
- 3) psiholog,
- 4) defektolog, odnosno specijalni edukator – rehabilitator i logoped,
- 5) socijalni radnik.

(6) Ukoliko lice iz stava 4. ovog člana ne stekne odgovarajuće zvanje iz člana 53. ovog zakona u roku od dvije godine od dana zasnivanja radnog odnosa prestaje mu radni odnos i više se ne može zaposliti na radnom mjestu vaspitača u ustanovi dok ne stekne uslove potrebne za obavljanje poslova vaspitača.

(7) Ustanove koje angažuju lica iz stava 4. ovog člana dužne su osigurati kontinuiranu podršku i nadzor rada od strane kvalifikovanih vaspitača.

(8) Radniku iz stava 4. ovog člana radni odnos ne može prerasti u radni odnos na neodređeno vrijeme.

Član 67.

(1) Radnik koji se prvi put zapošljava u svom zanimanju zasniva radni odnos kao pripravnik.

(2) Pripravnički staž za lica sa visokim obrazovanjem sprovodi se u saradnji sa mentorom, traje godinu dana, a za zdravstvenog radnika se određuje u skladu sa propisima iz oblasti zdravstvene zaštite.

Član 68.

(1) Nakon obavljenog pripravničkog staža, pripravnik polaže stručni ispit.

(2) Pripravnik vaspitač i stručni saradnik polažu stručni ispit u skladu sa Pravilnikom o polaganju stručnog ispita za vaspitno-obrazovne radnike u predškolskoj ustanovi, a zdravstveni radnik na osnovu Programa i načina polaganja stručnog ispita za zdravstvene radnike, koji je propisao ministar nadležan za poslove zdravlja i socijalne zaštite.

(3) Stručni ispit polaže se po programu koji obuhvata: metodiku vaspitno-obrazovnog rada, pedagogiju, psihologiju, osnove ustavnog uređenja i propise iz oblasti vaspitanja i obrazovanja u Republici.

(4) Stručni ispit sastoji se iz praktičnog i usmenog dijela ispita.

(5) Praktični dio stručnog ispita kandidat polaže u predškolskoj ustanovi, a usmeni dio ispita u Ministarstvu.

(6) Ministar rješenjem imenuje komisiju za polaganje stručnog ispita i utvrđuje visinu naknade članovima Komisije koji nisu zaposleni u Ministarstvu za svakog kandidata, a koja iznosi za predsjednika Komisije do 5%, a za člana Komisije do 3% najniže neto plate u Republici za mjesec koji prethodi mjesecu u kojem se polaže stručni ispit.

(7) Ministar donosi rješenje kojim se utvrđuje visina naknade za polaganje stručnog ispita u iznosu od 30% do 60% najniže neto plate u Republici za mjesec koji prethodi mjesecu u kojem se podnosi prijava za polaganje stručnog ispita.

(8) U slučaju da kandidat ne položi usmeni dio ispita, upućuje se na popravni iz tog dijela ispita.

(9) U slučaju iz stava 8. ovog člana ministar rješenjem utvrđuje visinu naknade za polaganje popravnog ispita u iznosu od 20% najniže plate u Republici za mjesec koji prethodi mjesecu u kojem se podnosi prijava.

(10) Troškove prvog polaganja stručnog ispita snosi ustanova u kojoj je pripravnik zaposlen.

(11) Lice iz člana 70. ovog zakona samo plaća troškove polaganja stručnog ispita.

(12) Polaganje stručnog ispita obavlja se u više ispitnih rokova.

(13) Ministar, u skladu sa brojem prijavljenih kandidata, unutar ispitnih rokova donosi rješenje kojim određuje datum za polaganje praktičnog, usmenog i pismenog dijela stručnog ispita.

(14) Bračni supružnik i djeca poginulog ili nestalog borca Republike, te lica sa invaliditetom, bez obzira na uzrok i vrijeme nastanka invalidnosti, a čiji status se dokazuje uvjerenjem nadležnih organa Republike, oslobađaju se plaćanja naknade iz st. 7. i 9. ovog člana.

(15) Rješenje o oslobađanju plaćanja naknade za polaganje stručnog ispita donosi ministar, na zahtjev kandidata.

(16) Ministar donosi Pravilnik o polaganju stručnog ispita za vaspitno-obrazovne radnike u predškolskoj ustanovi.

Član 69.

(1) Lice sa stečenim visokim obrazovanjem koje je steklo radni staž ili iskustvo u svojoj struci u trajanju od godinu dana van predškolske ustanove, a nije položilo stručni ispit, može zasnovati radni odnos ukoliko ispunjava uslove propisane ovim zakonom.

(2) Lice iz stava 1. ovog člana dužno je položiti stručni ispit u roku od deset mjeseci od dana zasnivanja radnog odnosa u predškolskoj ustanovi, a u protivnom prestaje mu radni odnos.

(3) Lice iz stava 1. ovog člana nema status pripravnika, a stručni ispit polaže pod istim uslovima propisanim za pripravnika.

(4) Lice koje je položilo stručni ispit za vaspitno-obrazovni rad na radnom mjestu vaspitača i steklo odgovarajuće visoko obrazovanje potrebno za poslove stručnog saradnika oslobađa se polaganja stručnog ispita za stručnog saradnika, a stručni saradnik koji je položio stručni ispit za vaspitno-obrazovni rad na radnom mjestu stručnog saradnika i stekao odgovarajuće visoko obrazovanje potrebno za poslove vaspitača, oslobađa se polaganja stručnog ispita za vaspitače.

Član 70.

Predškolska ustanova može sa nezaposlenim licem zaključiti ugovor o stručnom osposobljavanju radi obavljanja pripravničkog staža u skladu sa propisom kojim se uređuju radni odnosi.

Član 71.

Rješenjem ministra određuju se predškolske ustanove – vježbaonice, u kojima će se realizovati studentska praksa za potrebe praktičnog osposobljavanja studenata koji se obrazuju za poziv vaspitača ili stručnog saradnika.

Član 72.

(1) Psihička, fizička i zdravstvena sposobnost vaspitača, stručnih saradnika, zdravstvenog radnika i saradnika koji su uključeni u neposredan rad sa djecom, kao i direktora, dokazuje se prilikom zasnivanja radnog odnosa i provjerava u toku rada, a provjerava se redovno, najmanje jednom godišnje, sistematskim ljekarskim specijalističkim pregledima.

(2) U slučaju sumnje da je vaspitaču, stručnom saradniku, zdravstvenom radniku i saradniku koji su uključeni u neposredan rad sa djecom, kao i direktoru narušeno psihičko ili fizičko zdravlje, zbog čega je smanjena njegova sposobnost za rad, lice se upućuje na ljekarski pregled.

(3) Lice iz stava 2. ovog člana kojem je komisija nadležne zdravstvene ustanove utvrdila da mu je psihičko ili fizičko zdravlje narušeno i da je bitno smanjena njegova sposobnost za rad, ne može da ostvaruje neposredan rad sa djecom.

(4) Ako predškolska ustanova ne može da obezbijedi drugo radno mjesto koje odgovara stručnoj spremi i preostaloj radnoj sposobnosti licu iz stava 3. ovog člana, obezbjeđuje mu se materijalna i socijalna sigurnost u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast rada i penzijsko-invalidskog osiguranja.

Član 73.

(1) Rad u ustanovi ne može obavljati lice koje je pravosnažnom presudom osuđivano za krivična djela učinjena protiv sloboda i prava građana, službene dužnosti, polnog integriteta, seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta, niti lice koje se vodi u Registru lica pravosnažno osuđenih za krivična djela seksualne zloupotrebe i iskorišćavanja djece.

(2) Ako je protiv zaposlenog u ustanovi pokrenut krivični postupak za krivična djela iz stava 1. ovog člana, predškolska ustanova dužna je da udalji radnika s rada do okončanja krivičnog postupka u skladu sa zakonom kojim se uređuju radni odnosi.

(3) Ustanova će otkazati ugovor o radu zaposlenom koji je pravosnažno osuđen za krivično djelo iz stava 1. ovog člana, u skladu sa zakonom kojim se uređuju radni odnosi.

(4) Zaposleni u ustanovi dužni su da preduzimaju mjere zaštite prava djeteta, te u slučaju kršenja tih prava, posebno kod svih oblika nasilja nad djetetom ili maloljetnim licem odmah obavijeste nadležnu ustanovu socijalne zaštite i djeluju u skladu sa Protokolom za zaštitu djece od nasilja, zanemarivanja i zlostavljanja.

Član 74.

(1) Povredu radne obaveze radnik čini neizvršavanjem ili nemarnim, neblagovremenim i nesavjesnim izvršavanjem radne obaveze ili ako je drugim radnjama ugrozio zdravlje i bezbjednost djece.

(2) Odgovornost za povredu radne obaveze ne isključuje krivičnu, prekršajnu i materijalnu odgovornost.

(3) Pokretanje, vođenje i zastarijevanje disciplinskog postupka za utvrđivanje disciplinske odgovornosti zbog povrede radnih obaveza i druga pitanja od značaja za zaštitu radne discipline, kao i pitanje materijalne odgovornosti radnika propisuje se posebnim kolektivnim ugovorom i opštim aktom predškolske ustanove.

(4) Direktor predškolske ustanove ili lice koje on ovlasti pokreće disciplinski postupak protiv radnika koji učine povredu radne obaveze.

(5) Disciplinski postupak sprovodi disciplinska komisija, u skladu sa opštim aktom predškolske ustanove.

(6) Direktor donosi konačnu odluku i izriče disciplinsku mjeru.

(7) Lakšu povredu radne obaveze utvrđuje i odgovarajuću disciplinsku mjeru izriče direktor ili lice koje on ovlasti.

Član 75.

(1) Teže povrede radnih obaveza su:

1) odbijanje radnika da izvršava svoje radne obaveze određene ugovorom o radu i rješenjem o 40-časovnoj radnoj sedmici,

2) odbijanje radnika da ode na komisijski ljekarski pregled,

3) krađa, namjerno uništenje, oštećenje ili nezakonito raspolaganje sredstvima predškolske ustanove, kao i nanošenje štete trećim licima koju je predškolska ustanova dužna da nadoknadi,

4) zloupotreba položaja sa materijalnim ili drugim posljedicama za predškolsku ustanovu,

5) nasilno ponašanje prema djeci, radnicima i trećim licima,

6) dolazak na posao u alkoholisanom stanju ili pod uticajem opojnih sredstava, te korišćenje alkoholnih pića ili opojnih sredstava tokom radnog vremena,

7) neopravdan izostanak sa posla u trajanju od tri dana u kalendarskoj godini,

8) dovođenje neprimjerenim ponašanjem i djelovanjem u pitanje osnovne moralne vrijednosti i vaspitne uloge predškolske ustanove i radnika,

9) izazivanje nacionalne ili vjerske netrpeljivosti,

10) vrijeđanje djeteta, roditelja djeteta ili radnih kolega,

11) primanje bilo kojeg oblika materijalne koristi od roditelja djeteta koje pohađa predškolsku ustanovu ili od drugih lica,

12) onemogućavanje kontrole stručnim savjetnicima i inspekcijskim organima,

13) unošenje oružja u predškolsku ustanovu,

14) uznemiravanje ili zlostavljanje djeteta,

15) odavanje poslovne ili službene tajne.

(2) Lakše povrede radnih obaveza utvrđuju se posebnim kolektivnim ugovorom.

(3) Ukoliko radnik predškolske ustanove dođe u alkoholisanom stanju ili postoji sumnja da je u predškolsku ustanovu došao pod uticajem opojnih sredstava, direktor predškolske ustanove dužan je da odmah o tome obavijesti nadležnu organizacionu jedinicu Ministarstva unutrašnjih poslova i uputi radnika na ljekarski pregled.

(4) Direktor predškolske ustanove udaljava sa rada radnika do okončanja disciplinskog postupka:

1) ako je zatečen u vršenju radnji za koje se osnovano sumnja da predstavljaju krivično djelo ili da ugrožavaju imovinu veće vrijednosti,

2) ako utvrdi da je došao na radno mjesto pod uticajem alkohola ili opojnih sredstava,

3) ako se nasilnički ponaša prema djeci, radnicima predškolske ustanove i ostalim licima,

4) ako je protiv radnika pokrenut krivični postupak za djela učinjena protiv dostojanstva ličnosti, morala, službene dužnosti, polnog integriteta, zlostavljanja djeteta, polnog i drugog nasilja nad djetetom ili maloljetnim licem.

(5) Za povredu radnih obaveza iz stava 1. ovog člana radniku se može izreći disciplinska mjera:

1) novčana kazna u visini do 20% neto plate radnika u trajanju od jednog do tri mjeseca ili

2) prestanak radnog odnosa.

(6) Za povredu radnih obaveza iz stava 2. ovog člana radniku se može izreći disciplinska mjera:

1) opomena i

2) novčana kazna u visini 10% jednomjesečne plate radnika ostvarene u mjesecu u kojem je učinjena povreda.

(1) Zaposleni u predškolskim ustanovama godišnji odmor, po pravilu, koriste u toku ljeta.

(2) Statutom i opštim aktom predškolske ustanove detaljno se određuje način i uslovi korištenja godišnjeg odmora, u skladu sa zakonom kojim se uređuju radni odnosi i posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture.

(3) Predškolske ustanove mogu organizovati kolektivni godišnji odmor u trajanju od najmanje dvije radne sedmice.

(4) Period korišćenja kolektivnog godišnjeg odmora za svaku radnu godinu određuje predškolska ustanova, uz prethodnu saglasnost osnivača.

Član 77.

(1) Zaposleni u predškolskim ustanovama ostvaruju pravo na sindikalno organizovanje i na štrajk, u skladu sa zakonom.

(2) U ime radnika u predškolskim ustanovama sindikat kolektivno pregovara i potpisuje pojedinačni kolektivni ugovor sa osnivačem ustanove i poslodavcem.

GLAVA VII STRUČNA TIJELA I PEDAGOŠKA DOKUMENTACIJA

Član 78.

(1) U predškolskim ustanovama stručna tijela su: stručno vijeće i stručni aktivni.

(2) Predškolske ustanove koje imaju jednu ili dvije vaspitne grupe i ne mogu formirati stručna tijela iz stava 1. ovog člana formiraju stručne timove.

Član 79.

(1) Stručno vijeće čine svi zaposleni vaspitači i stručni saradnici u predškolskoj ustanovi, a obavlja sljedeće poslove:

1) prati i analizira organizaciju i realizaciju programa vaspitno-obrazovnog rada ustanove,

2) prati i analizira planiranje, pripremanje, dokumentovanje i evaluaciju vaspitno-obrazovnog rada,

3) razmatra i predlaže godišnji program rada ustanove,

4) bavi se unapređenjem rada predškolske ustanove,

5) kandiduje predstavnika zaposlenih za člana upravnog odbora i

6) predlaže i prati realizaciju partnerstva sa roditeljima i jedinicom lokalne samouprave.

(2) Rad stručnog vijeća uređuje se poslovníkom o radu stručnog vijeća.

(3) Stručnim vijećem predsjedava direktor predškolske ustanove ili pomoćnik direktora za vaspitno-obrazovni rad.

Član 80.

(1) U predškolskoj ustanovi se formiraju stručni aktivni iz reda vaspitno-obrazovnih radnika na nivou organizacione jedinice.

(2) Nadležnosti stručnog aktiva su:

1) da učestvuje u planiranju vaspitno-obrazovnog procesa koje omogućava ostvarivanje ciljeva i zadataka određenih programom predškolskog vaspitanja i obrazovanja,

2) da planiranjem obuhvati sve aspekte razvoja djece na osnovu posmatranja konkretnih situacija i potreba djece,

- 3) da organizuje planiranje na osnovu evaluacije prethodnih etapa određenih programom i radnom knjigom za predškolske ustanove,
 - 4) da prati dokumentovanja i evaluacije vaspitno-obrazovnog rada u skladu sa važećim programom,
 - 5) da prati cjelokupan razvoj djece i predlaže mjere za njegovu uspješnost,
 - 6) da obavlja druge poslove za unapređivanje rada.
- (3) Stručnim aktivom rukovodi predsjednik aktiva izabran od članova aktiva.
- (4) Ukoliko predškolska ustanova nema organizacionih jedinica, nije potrebno formirati stručne aktive, a poslove stručnih aktiva obavlja stručno vijeće ili stručni tim.

Član 81.

- (1) Ustanove vode pedagošku dokumentaciju i evidenciju o svom radu u štampanom i elektronskom obliku za predškolske ustanove kroz jedinstveni informacioni sistem Ministarstva.
- (2) Pedagošku dokumentaciju čine:
- 1) matična knjiga djece,
 - 2) radna knjiga za predškolske ustanove,
 - 3) radna knjiga za rad sa djecom pred polazak u školu,
 - 4) radna knjiga za stručne saradnike u predškolskoj ustanovi,
 - 5) knjiga za praćenje razvoja i učenja djeteta,
 - 6) ljetopis predškolske ustanove.
- (3) Ustanova vodi evidenciju u skladu sa svojim statutom i ostalim propisima.
- (4) Ministar donosi Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja pedagoške dokumentacije u predškolskoj ustanovi.

Član 82.

- (1) U ustanovi se, radi unapređenja kvaliteta vaspitno-obrazovnog rada, sprovodi samovrednovanje i spoljašnje vrednovanje rada.
- (2) Pravilnikom o vrednovanju kvaliteta vaspitno-obrazovnog rada u ustanovi propisuju se aktivnosti u vezi sa samovrednovanjem i spoljašnjim vrednovanjem vaspitno-obrazovnog rada predškolske ustanove, te standardi kvaliteta rada predškolske ustanove.
- (3) Vrednovanje kvaliteta vaspitno-obrazovnog rada predškolske ustanove iz stava 1. ovog člana vrši se na osnovu standarda kvaliteta koji obuhvataju najvažnija područja rada predškolske ustanove i to:
- 1) upravljanje i rukovođenje predškolskom ustanovom,
 - 2) poučavanje i učenje zasnovano na dječjoj igri,
 - 3) praćenje i dokumentovanje napredovanja djeteta,
 - 4) podrška dječjem razvoju i učenju,
 - 5) partnerstvo sa porodicom i zajednicom,
 - 6) stimulativno okruženje (ljudski i materijalni resursi),
 - 7) sistemi i procedure osiguranja kvaliteta.
- (4) Samovrednovanje rada vrši predškolska ustanova u skladu sa pravilnikom kojim se propisuje vrednovanje kvaliteta vaspitno-obrazovnog rada u predškolskoj ustanovi.
- (5) Standardi kvaliteta iz stava 3. ovog člana razrađuju se kroz indikatore kvaliteta.
- (6) Na osnovu rezultata samovrednovanja i spoljašnjeg vrednovanja predškolska ustanova utvrđuje prioritete razvoja i pravi plan unapređenja kvaliteta vaspitno-obrazovnog rada.
- (7) Plan iz stava 6. ovog člana sastavni je dio razvojnog plana predškolske ustanove.

(8) Ministar, na prijedlog Zavoda, donosi Pravilnik o vrednovanju kvaliteta vaspitno-obrazovnog rada u predškolskoj ustanovi.

Član 83.

(1) Samovrednovanje rada predškolske ustanove (u daljem tekstu: samovrednovanje) je procjena kvaliteta rada koju sprovodi ustanova, kao sistem unutrašnjeg osiguranja i unapređenja kvaliteta rada u skladu sa programom rada predškolske ustanove.

(2) Direktor predškolske ustanove imenuje tim za samovrednovanje koji ima najmanje tri, a najviše sedam članova iz reda vaspitača, stručnih saradnika, roditelja ili osnivača.

(3) Samovrednovanjem se vrši procjena rada predškolske ustanove u odnosu na definisane standarde kvaliteta iz člana 82. stav 3. ovog zakona kroz indikatore kvaliteta propisane pravilnikom.

(4) Nakon završetka samovrednovanja, tim za samovrednovanje sačinjava izvještaj o samovrednovanju koji sadrži opšte podatke o ustanovi, opis i procjenu nivoa kvaliteta pojedinih standarda, procjenu nivoa kvaliteta rada ustanove, prijedlog mjera za unapređenje kvaliteta rada ustanove i način praćenja ostvarivanja predloženih mjera.

Član 84.

(1) Spoljašnje vrednovanje rada predškolske ustanove vrši Zavod prema svom godišnjem programu rada jednom u pet godina.

(2) Direktor Zavoda imenuje tim za spoljašnje vrednovanje i određuje koordinatora tima.

(3) Zavod obavještava predškolsku ustanovu najkasnije sedam dana prije početka planiranog spoljašnjeg vrednovanja.

(4) Spoljašnje vrednovanje traje najmanje dva, a najduže pet dana.

(5) U okviru spoljašnjeg vrednovanja standardi kvaliteta iz člana 82. stav 3. ovog zakona procjenjuju se ocjenama:

- 1) odličan,
- 2) dobar,
- 3) zadovoljava,
- 4) ne zadovoljava.

(6) Zavod sačinjava, u pisanom obliku, izvještaj o spoljašnjem vrednovanju, sa procjenama nivoa kvaliteta i preporukama za poboljšanje i unapređenje kvaliteta vaspitno-obrazovnog rada ustanove i dostavlja ga predškolskoj ustanovi u roku od 60 dana od završetka vrednovanja.

(7) Na izvještaj iz stava 6. ovog člana predškolska ustanova može podnijeti prigovor Zavodu u roku od osam dana od dana prijema izvještaja.

(8) Direktor Zavoda nakon razmatranja prigovora donosi rješenje.

(9) Ako se utvrdi da je učinjen previd u proceduri tokom vrednovanja, koji bitno utiče na procjenu nivoa kvaliteta, direktor Zavoda rješenjem nalaže ponovno sprovođenje spoljašnjeg vrednovanja.

(10) Protiv rješenja Zavoda iz stava 8. ovog člana može se u roku od 15 dana izjaviti žalba Ministarstvu.

GLAVA VIII UPRAVLJANJE I RUKOVOĐENJE

Član 85.

(1) Organi upravljanja i rukovođenja predškolske ustanove su upravni odbor i direktor.

(2) Ukoliko je osnivač predškolske ustanove fizičko lice, funkciju direktora može vršiti sam, pod uslovom da ispunjava uslove za imenovanje direktora propisane ovim zakonom, ili može imenovati drugo lice.

(3) U predškolskim ustanovama u kojima se vaspitno-obrazovni rad realizuje u najviše tri vaspitne grupe, direktor koji je stekao visoko obrazovanje na studijskom programu predškolskog vaspitanja i obrazovanja ili programu za obrazovanje vaspitača može obavljati i poslove vaspitača u vaspitnoj grupi.

Član 86.

(1) Direktor predškolske ustanove rukovodi ustanovom, predstavlja i zastupa ustanovu i odgovoran je za zakonitost njenog rada.

(2) Direktora javne predškolske ustanove imenuje i razrješava osnivač na period od četiri godine i uz prethodno sproveden postupak javne konkurencije.

Član 87.

(1) Za direktora predškolske ustanove može biti imenovano lice koje ispunjava uslove iz člana 53. ovog zakona.

(2) U predškolskoj ustanovi za direktora može biti imenovano, pored lica iz stava 1. ovog člana, i lice koje ima završen prvi ciklus odgovarajućeg studijskog programa potreban za rad u vaspitno-obrazovnim ustanovama na poslovima nastavnika ili stručnog saradnika, te diplomirani pravnik i diplomirani ekonomista.

(3) Pored ispunjenih opštih uslova, lice iz st. 1. i 2. ovog člana mora ispunjavati sljedeće uslove:

1) najmanje pet godina radnog iskustva u svojoj struci nakon sticanja odgovarajućeg visokog obrazovanja i

2) da nije osuđivano pravosnažnom presudom na безусловnu kaznu zatvora, da se protiv njega ne vodi krivični postupak i da se ne vodi u Registru lica pravosnažno osuđenih za krivična djela seksualne zloupotrebe i iskorišćavanja djece.

(4) U slučaju imenovanja direktora iz stava 2. ovog člana, direktor predškolske ustanove dužan je imenovati pomoćnika direktora za vaspitno-obrazovni rad iz reda zaposlenih vaspitača ili stručnih saradnika u ustanovi.

(5) Lice iz stava 4. ovog člana mora imati najmanje tri godine radnog iskustva u svojoj struci.

(6) Osnivač javne predškolske ustanove raspisuje konkurs za izbor direktora najmanje tri mjeseca prije isteka mandata direktora.

(7) Konkurs se raspisuje na period od 15 dana od dana objavljivanja.

(8) Osnivač javne predškolske ustanove imenuje direktora.

(9) Mandat direktora počinje od dana stupanja na dužnost.

Član 88.

(1) U slučaju da osnivač ne imenuje direktora predškolske ustanove, osnivač imenuje vršioca dužnosti na period koji ne može biti duži od šest mjeseci bez sprovođenja postupka javne konkurencije.

(2) Za vršioca dužnosti direktora predškolske ustanove mora da bude imenovano lice koje ispunjava uslove za imenovanje direktora predškolske ustanove u skladu sa zakonom.

Član 89.

(1) Nadležnosti direktora predškolske ustanove su:

1) rukovodi ustanovom, predstavlja i zastupa ustanovu i odgovoran je za zakonitost njenog rada,

2) stara se o osiguranju uslova za zdrav, siguran i bezbjedan boravak djece u predškolskoj ustanovi,

3) stara se o osiguranju ispravnosti namirnica i bezbjednoj distribuciji hrane,

4) stara se o osiguranju uslova za redovno higijensko održavanje prostora, opreme i igračaka,

5) planira, organizuje i odgovara za ostvarivanje plana i programa rada,

6) organizuje i brine se o osiguranju kvaliteta i unapređivanju rada ustanove,

7) organizuje evaluaciju rada predškolske ustanove u skladu sa programom predškolskog vaspitanja i obrazovanja,

8) prati rad radnika, učestvuje u planiranju i praćenju stručnog usavršavanja zaposlenih i predlaže mjere za unapređenje njihovog rada, te preduzima mjere u slučaju nedoličnog ponašanja radnika i njihovog negativnog uticaja na djecu,

9) vrši ocjenjivanje vaspitno-obrazovnih radnika u skladu sa ovim zakonom i podzakonskim aktima,

10) preduzima mjere radi izvršavanja naloga nadležnih organa,

11) blagovremeno obavještava zaposlene, stručna tijela i organe upravljanja o svim pitanjima od interesa za rad predškolske ustanove,

12) podnosi izvještaj upravnom odboru i osnivaču o radu i rezultatima rada u radnoj godini u svim funkcijama: vaspitno-obrazovnoj, preventivno-zdravstvenoj i socijalnoj,

13) sarađuje sa Ministarstvom, Zavodom, jedinicom lokalne samouprave, roditeljima djece i ostalim društvenim partnerima,

14) saziva i rukovodi sjednicama stručnog vijeća/tima, usmjerava i usklađuje rad stručnih tijela u predškolskoj ustanovi,

15) odgovara za sprovođenje odluka upravnog odbora i drugih tijela predškolske ustanove,

16) obezbjeđuje zaštitu prava djeteta, zaštitu zdravlja i njegove sigurnosti i bezbjednosti u predškolskoj ustanovi,

17) obezbjeđuje namjensko trošenje sredstava u predškolskoj ustanovi,

18) za predškolske ustanove, sa statusom javne ustanove, raspisuje konkurs za popunjavanje upražnjenih radnih mjesta, uz prethodnu saglasnost osnivača,

19) prima u radni odnos vaspitače, stručne saradnike i ostale radnike,

20) organizuje čuvanje i brigu o objektu predškolske ustanove, inventaru i opremi,

21) odgovoran je za uredno vođenje i čuvanje pedagoške dokumentacije i drugih dokumenata predškolske ustanove,

22) sprovodi odluke, zaključke i rješenja osnivača i Ministarstva,

23) sarađuje sa vladinim, nevladinim i drugim organizacijama uz saglasnost osnivača, ili uz prethodno pribavljeno mišljenje Ministarstva,

24) preduzima mjere zaštite prava djece, te o svakom kršenju tih prava, posebno o svim oblicima nasilja nad djecom, odmah obavještava nadležne institucije,

25) donosi rješenja i odlučuje o drugim pitanjima u skladu sa ovim zakonom.

(2) Ukoliko je za direktora predškolske ustanove imenovano lice koje ispunjava uslove iz člana 87. stav 2. ovog zakona, poslove iz stava 1. ovog člana koji se odnose na vaspitno-obrazovni rad obavlja pomoćnik direktora za vaspitno-obrazovni rad.

(3) Strukturu radnog vremena pomoćnika direktora za vaspitno-obrazovni rad utvrđuje predškolska ustanova prema specifičnostima i uslovima rada ustanove, s tim da sedmični fond sati na poslovima pomoćnika direktora za vaspitno-obrazovni rad ne smije biti manji od 20 sati.

Član 90.

- (1) Odluku o prestanku dužnosti direktora donosi osnivač.
- (2) Inicijativu za razrješenje direktora predškolske ustanove mogu pokrenuti:
 - 1) gradonačelnik/načelnik grada/opštine za predškolske ustanove u javnom sektoru,
 - 2) stručno vijeće,
 - 3) sindikat ustanove,
 - 4) Inspektorat,
 - 5) savjet roditelja,
 - 6) Zavod,
 - 7) Ministarstvo.
- (3) Inicijativa za razrješenje direktora koja sadrži razloge za razrješenje propisane ovim zakonom dostavlja se osnivaču.
- (4) Osnivač je dužan da u roku od 15 dana razmotri inicijativu za razrješenje direktora i utvrdi da li postoje uslovi predviđeni ovim zakonom za razrješenje direktora.
- (5) Osnivač je dužan da razriješi direktora dužnosti ako utvrdi da su ispunjeni uslovi predviđeni ovim zakonom za razrješenje direktora.

Član 91.

- Osnivač razrješava dužnosti direktora prije isteka mandata ako:
- 1) utvrdi da ne izvršava obaveze predviđene ovim zakonom,
 - 2) je odgovoran za prekršaj iz ovog zakona ili je počinio krivično djelo,
 - 3) je nadležni organ utvrdio da se u predškolskoj ustanovi ne ostvaruje godišnji program rada,
 - 4) je nadležni organ utvrdio da ne preduzima mjere za ostvarivanje ciljeva vaspitanja i obrazovanja,
 - 5) ne postupi po nalogu, odnosno mjeri nadležnog organa za otklanjanje utvrđenih nedostataka i nepravilnosti,
 - 6) nadležni organ utvrdi da je raspolagao sredstvima, prostorom, opremom i imovinom predškolske ustanove na nezakonit način,
 - 7) predlaže i donosi nezakonite odluke,
 - 8) nepotpuno, neblagovremeno i netačno obavještava nadležne organe, te ometa rad organa upravljanja i zaposlenih,
 - 9) saziva sjednicu stručnog tijela suprotno poslovniku,
 - 10) ne preduzima odgovarajuće mjere prema vaspitaču, stručnom saradniku ili ostalim radnicima koji ne izvršavaju svoje radne obaveze,
 - 11) ne sprovodi mjere bezbjednosti i zaštite djece,
 - 12) je u toku mandata utvrđeno da ne ispunjava uslove propisane za imenovanje direktora,
 - 13) ako se od korisnika usluga izvrši naplata po bilo kom osnovu suprotno zakonu, odnosno internim aktima predškolske ustanove,
 - 14) ne raspiše konkurs na upražnjeno radno mjesto ili primi radnika suprotno zakonu,
 - 15) ne omogući obavljanje upravnog, stručno-pedagoškog i inspeksijskog nadzora ili ne otkloni nedostatke utvrđene tim nadzorom,
 - 16) ako dostavi osnivaču netačne podatke u vezi sa radom predškolske ustanove,
 - 17) se u ustanovi obračun plate vrši suprotno važećim propisima i kolektivnom ugovoru,
 - 18) ako se ne izda svim radnicima rješenje o 40-časovnoj radnoj sedmici,

19) ako postoji osnovana sumnja da u predškolskoj ustanovi ili van nje vrši nad djecom ili drugim licima nasilje na osnovu pola, uznemirava na bilo koji način djecu ili druga lica,

20) učini težu povredu radnih obaveza.

Član 92.

(1) Rad direktora procjenjuje osnivač predškolske ustanove na osnovu izvještaja o radu i rezultatima rada u radnoj godini.

(2) Elementi za procjenjivanje direktora odnose se na:

- 1) organizovanje vaspitno-obrazovnog procesa,
- 2) administrativno-fnansijsko upravljanje i
- 3) organizovanje timskog rada u predškolskoj ustanovi.

Član 93.

(1) Direktori predškolskih ustanova mogu se organizovati putem aktiva direktora predškolskih ustanova koji čine direktori predškolskih ustanova.

(2) Aktiv direktora iz stava 1. ovog člana ima predsjednika koji rukovodi aktivom i zastupa aktiv.

(3) Sastanci aktiva se održavaju najmanje dva puta godišnje uz obavezno prisustvo svih direktora.

(4) Aktiv direktora obavlja sljedeće poslove:

- 1) preduzima mjere za unapređenje vaspitno-obrazovnog rada,
- 2) po potrebi organizuje zajedničke stručne službe za predškolske ustanove,
- 3) sarađuje sa Ministarstvom, Zavodom i jedinicama lokalne samouprave, te drugim društvenim partnerima,

4) razmatra i druga pitanja od značaja za rad predškolskih ustanova.

(5) Aktiv direktora predškolskih ustanova donosi poslovnik o svom radu.

Član 94.

(1) Predškolskom ustanovom čiji je osnivač Republika ili jedinica lokalne samouprave upravlja upravni odbor.

(2) Upravni odbor imenuje i razrješava osnivač.

(3) Upravni odbor ima najmanje tri člana:

- 1) predstavnik osnivača,
- 2) predstavnik savjeta roditelja i
- 3) predstavnik stručnog vijeća predškolske ustanove.

(4) Broj članova upravnog odbora utvrđuje se aktom o osnivanju predškolske ustanove.

(5) Sastav upravnog odbora, po pravilu, odražava nacionalnu strukturu djece u predškolskoj ustanovi i jednaku zastupljenost polova.

(6) Mandat članova upravnog odbora traje četiri godine.

(7) Predškolska ustanova čiji je osnivač pravno ili fizičko lice, ili vjerska zajednica može imati upravni odbor.

(8) Ako predškolska ustanova iz stava 7. ovog člana nema upravni odbor, direktor te ustanove obavlja poslove koji su u nadležnosti upravnog odbora u skladu sa ovim zakonom.

Član 95.

Nadležnosti upravnog odbora su da:

- 1) donosi statut i druge opšte akte predškolske ustanove na koje saglasnost daje osnivač,
- 2) donosi program rada i finansijski plan predškolske ustanove na koji saglasnost daje osnivač,
- 3) odlučuje o korišćenju sredstava, uz saglasnost osnivača,
- 4) odlučuje o poslovanju predškolske ustanove,
- 5) razmatra izvještaj o poslovanju i godišnji obračun,
- 6) donosi odluke po prigovoru na odluke o izboru radnika i raspoređivanju na radno mjesto,
- 7) pokreće postupak kod nadležnih zdravstvenih ustanova za ocjenu radne i zdravstvene sposobnosti radnika,
- 8) donosi odluke po prigovorima roditelja djece i
- 9) vrši druge poslove utvrđene aktom o osnivanju i statutom ustanove.

Član 96.

(1) Roditelji imaju pravo da osnuju Savjet roditelja, a predškolska ustanova ima obavezu da im u tome pomogne.

(2) Savjet roditelja bira se na način i po proceduri utvrđenoj opštim aktom predškolske ustanove.

(3) Savjet roditelja, po pravilu, odražava nacionalnu strukturu djece u predškolskoj ustanovi i jednaku zastupljenost polova.

Član 97.

Savjet roditelja obavlja sljedeće poslove:

- 1) zalaže se za prava i interese djeteta,
- 2) promoviše interese predškolske ustanove u jedinici lokalne samouprave,
- 3) podstiče angažman roditelja u radu predškolske ustanove,
- 4) učestvuje u kreiranju programa jačanja roditeljskih znanja i sposobnosti u vaspitanju djece,
- 5) informiše upravni odbor o svojim stavovima, kada ocijeni da je to potrebno ili na zahtjev upravnog odbora, o svakom pitanju koje se odnosi na rad predškolske ustanove,
- 6) kandiduje predstavnika roditelja u upravni odbor.

Član 98.

(1) Savjet roditelja svoje prijedloge, pitanja i stavove upućuje upravnom odboru, direktoru i stručnim tijelima ustanove.

(2) Način izbora Savjeta roditelja predškolske ustanove uređuje se statutom predškolske ustanove.

(3) Savjet roditelja donosi poslovnik o radu savjeta.

Član 99.

(1) Predškolska ustanova ima statut i druge opšte akte.

(2) Statut je osnovni opšti akt predškolske ustanove koji se donosi u skladu sa zakonom i aktom o osnivanju ustanove.

(3) Statutom se detaljnije uređuje organizacija, način rada, upravljanje i rukovođenje u predškolskoj ustanovi, postupanje organa predškolske ustanove radi obezbjeđivanja

ostvarivanja prava djeteta, zaštite i bezbjednosti djece i zaposlenih, način objavljivanja opštih akata i obavještanja svih zainteresovanih strana o odlukama organa i druga pitanja, u skladu sa zakonom.

(4) Saglasnost na statut predškolske ustanove u javnom sektoru daje osnivač.

GLAVA IX

FINANSIRANJE PREDŠKOLSKIH USTANOVA

Član 100.

(1) Sredstva za obavljanje djelatnosti iz člana 3. ovog zakona predškolske ustanove obezbjeđuje osnivač.

(2) Predškolska ustanova može da ostvari i prihode na osnovu:

- 1) donacija,
- 2) sponzorstva,
- 3) učešća roditelja,
- 4) javno-privatno partnerstvo,
- 5) drugih izvora.

Član 101.

(1) Osnivač predškolske ustanove obezbjeđuje sredstva za:

1) rashode za lična primanja koji se odnose na bruto plate zaposlenih i bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih,

2) rashode po osnovu korišćenja robe i usluga, osim rashoda koji se odnose na direktne i indirektne troškove ishrane djece i

3) izdatke za nefinansijsku imovinu koji se odnose na izdatke za proizvedenu stalnu imovinu, izdatke za neproizvedenu stalnu imovinu i izdatke za zalihe materijala, robe, sitnog inventara i ambalaže.

(2) Osnivač obezbjeđuje dio sredstava za profesionalno usavršavanje radnika u predškolskom vaspitanju i obrazovanju.

(3) Sredstva ili dio sredstava za izgradnju objekata ustanova mogu se obezbijediti iz budžeta Republike.

Član 102.

(1) Osnivač javne predškolske ustanove donosi odluku u kojoj mjeri i procentu će izdvajati sredstva za oblast predškolskog vaspitanja i obrazovanja od ukupnog budžeta jedinice lokalne samouprave.

(2) Osnivač predškolske ustanove, na prijedlog upravnog odbora, donosi odluku o ekonomskoj cijeni usluge predškolske ustanove na osnovu utvrđene djelatnosti propisane članom 3. ovog zakona.

(3) Kriterijumi kojim se utvrđuje ekonomska cijena usluge u predškolskoj ustanovi određeni su na osnovu strukture programa po vremenu trajanja, analitičke strukture stvarnih troškova usluge u predškolskoj ustanovi i broja upisane djece.

(4) Ekonomska cijena usluge na godišnjem nivou utvrđuje se na početku kalendarske godine, a na osnovu upisane djece u tekućoj radnoj godini u predškolskoj ustanovi.

(5) Iznos novčanog učešća roditelja za boravak djeteta u predškolskoj ustanovi određuje osnivač.

(6) Upravni odbor, uz saglasnost osnivača, može definisati socioekonomske ili druge kategorije statusa roditelja u skladu sa kojima će biti utvrđeni različiti novčani iznosi učešća roditelja za troškove usluge koju pruža predškolska ustanova.

(7) Prihodi ostvareni na osnovu novčanog učešća roditelja djeteta koje pohađa javnu predškolsku ustanovu uplaćuju se na jedinstveni račun trezora jedinice lokalne samouprave koja je osnovala predškolsku ustanovu, dok se prihodi ostvareni na osnovu novčanog učešća roditelja djeteta koje pohađa privatnu predškolsku ustanovu uplaćuju na žiro račun ustanove.

Član 103.

(1) Korisnici usluga u javnim predškolskim ustanovama, u skladu sa utvrđenom ekonomskom cijenom usluge, a na osnovu ugovora kojim se uređuju međusobna prava i obaveze između korisnika usluge i predškolske ustanove, obezbjeđuju sredstva za direktne ili indirektne troškove ishrane, realizaciju specijalizovanih programa i osiguranje djece.

(2) U grupu direktnih i indirektnih troškova ishrane ubrajaju se troškovi nabavke namirnica, troškovi radne snage u procesu obrade i serviranja namirnica, pripreme i dostavljanje obroka, troškovi utroška energije, komunikacionih, transportnih usluga i analize ispravnosti obroka, troškovi radne snage na režijskim poslovima, održavanja i drugi troškovi nastali u procesu pripreme i dostavljanja obroka.

(3) Troškovi za realizaciju specijalizovanih programa i troškovi osiguranja djece ne ulaze u mjesečni iznos koji korisnik usluga plaća za boravak djeteta u predškolskoj ustanovi.

Član 104.

(1) Ministarstvo obezbjeđuje:

1) sredstva za podršku vaspitača i stručnih saradnika – kreatora didaktičkog materijala i igračaka u ustanovama na osnovu mišljenja o kvalitetu didaktičkog materijala i igračaka Ministarstva i Zavoda,

2) dio sredstava za profesionalno usavršavanje radnika u predškolskom vaspitanju i obrazovanju i

3) sredstva za dobitnike Svetosavske nagrade.

(2) Ministarstvo može obezbijediti sredstva i za nabavku materijala za rano učenje i stvaranje stimulativnog okruženja u ustanovi.

Član 105.

(1) Ministarstvo obezbjeđuje sredstva za vaspitno-obrazovni rad za sprovođenje programa za djecu pred polazak u školu, u skladu sa aktom Vlade, a na osnovu obezbijeđenih sredstava u budžetu Republike i drugih izvora finansiranja.

(2) Naknadu za obavljanje poslova iz člana 30. ovog zakona utvrđuje ministar na osnovu Odluke Vlade o visini najniže plate za poslove za čije se obavljanje zahtijeva najmanje stečeno više obrazovanje.

(3) Sredstva iz stava 1. ovog člana obuhvataju naknade za angažovana lica za izvršeni posao sa pripadajućim obavezama u skladu sa zakonom, pedagošku dokumentaciju za dokumentovanje programa, nabavku didaktičkih sredstava, potrošnog materijala i materijala za igru i rano učenje.

(4) Ostale troškove za realizaciju programa iz stava 1. ovog člana obezbjeđuje osnivač predškolske ustanove ili osnovna škola ili druga ustanova u kojoj se realizuje predškolski program.

Član 106.

(1) Javni fond za dječiju zaštitu obezbjeđuje naknadu za sufinansiranje boravka u ustanovi djece kojima je utvrđen status djeteta bez roditeljskog staranja u skladu sa propisima kojima se uređuje socijalna zaštita, kao i djece sa smetnjama u razvoju koja imaju nalaz i mišljenje stručne komisije, a čiji roditelji imaju prebivalište na teritoriji Republike.

(2) Naknada iz stava 1. ovog člana određuje se u iznosu novčanog učešća korisnika usluga u javnoj predškolskoj ustanovi koju je utvrdio osnivač javne predškolske ustanove na teritoriji jedinice lokalne samouprave u kojoj će dijete pohađati predškolsku ustanovu.

(3) U slučaju da na teritoriji jedinice lokalne samouprave nema osnovane javne predškolske ustanove, iznos naknada iz stava 1. ovog člana određuje se u iznosu novčanog učešća roditelja u ustanovi koju dijete pohađa.

(4) Naknada iz stava 1. ovog člana obezbjeđuje se na teret sredstava za zadovoljavanje razvojnih potreba djece.

(5) Pored kategorija iz člana 102. stav 6. ovog zakona, jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje sredstva za sufinansiranje boravka u predškolskoj ustanovi i djetetu čija je porodica korisnik prava na novčanu pomoć i djetetu žrtvi nasilja u porodici u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast socijalne zaštite.

(6) Program predškolskog vaspitanja i obrazovanja za djecu bez roditeljskog staranja smještenu u ustanovu socijalne zaštite za smještaj djece i omladine bez roditeljskog staranja, finansira se na teret te ustanove.

(7) Jedinica lokalne samouprave može donijeti odluku o sufinansiranju troškova usluga boravka djece u privatnoj predškolskoj ustanovi koja je upisana u Registar predškolskih ustanova Ministarstva.

Član 107.

Komunalne usluge i usluge preduzeća čiji je osnivač jedinica lokalne samouprave, a koje koriste predškolske ustanove obračunavaju se po cijenama za domaćinstva.

GLAVA X

NADZOR I KAZNE NE ODREDBE

Član 108.

(1) Ministarstvo vrši upravni nadzor nad radom predškolskih ustanova.

(2) Stručno-pedagoški nadzor vrši Zavod.

(3) Inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona i drugih propisa iz oblasti predškolskog vaspitanja i obrazovanja vrši Inspektorat putem nadležnih inspektora.

(4) Inspekcijski nadzor nad primjenom i izvršavanjem ovog zakona i drugih propisa iz oblasti zdravstvenog nadzora, u dijelu koji se odnosi na zdravstvenu zaštitu i ishranu djece, vrše inspektori nadležni za vršenje inspekcijskog nadzora u oblasti zdravstvenog nadzora.

(5) Ministar donosi Pravilnik o ostvarivanju stručno-pedagoškog nadzora.

Član 109.

(1) U vršenju stručno-pedagoškog nadzora inspektor – prosvjetni savjetnik vrši:

1) neposredan uvid u primjenu i realizaciju Programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja,

2) uvid u rad i organizaciju rada ustanove, rad vaspitača, stručnih saradnika i direktora,

3) pruža savjetodavno-instruktivnu pomoć vaspitačima, stručnim saradnicima i direktoru,

4) uvid u postupak vođenja pedagoške dokumentacije i evidencije,

5) predlaže nadležnim organima preduzimanje neposrednih mjera za otklanjanje nepravilnosti i mjera za unapređivanje vaspitno-obrazovnog rada.

(2) O izvršenom stručno-pedagoškom nadzoru obavezno se sačinjava zapisnik o činjeničnom stanju, koji se dostavlja nadležnim organima ustanove i Ministarstvu ukoliko je nadzor vršen na zahtjev Ministarstva.

(3) Ukoliko se tokom vršenja stručno-pedagoškog nadzora utvrde nepravilnosti, direktor Zavoda rješenjem nalaže ustanovi otklanjanje utvrđenih nepravilnosti.

Član 110.

(1) Inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona, opštih propisa i drugih akata iz oblasti predškolskog vaspitanja i obrazovanja vrši Inspektorat, putem prosvjetne inspekcije.

(2) U vršenju nadzora prosvjetni inspektor je ovlašćen da:

1) zabrani obavljanje djelatnosti predškolskog vaspitanja i obrazovanja, bez rješenja o ispunjenosti uslova za osnivanje predškolske ustanove i rješenja predškolske ustanove i rješenja o odobrenju za obavljanje djelatnosti predškolskog vaspitanja i obrazovanja,

2) zabrani rad predškolskoj ustanovi koja ne ispunjava uslove u vezi sa brojem vaspitača u odnosu na broj vaspitnih grupa, odnosno koja u roku određenom u rješenju o otklanjanju navedenih nepravilnosti ne postupi po rješenju inspektora,

3) zabrani rad predškolskoj ustanovi koja nije registrovana u sudu, a koja je prema ovom zakonu obavezna da se registruje,

4) naloži poništavanje pojedinačnih akata koji su u suprotnosti sa ovim zakonom, drugim propisima i aktima donesenim na osnovu ovog zakona,

5) naloži usaglašavanje pojedinačnih akata ustanove sa propisima, ukoliko utvrdi da su doneseni suprotno odredbama ovog zakona, drugim propisima i opštim aktima ustanove,

6) naloži ustanovi da direktor, vaspitači, stručni saradnici i ostali radnici predškolske ustanove obave ljekarski – sistematski pregled,

7) naloži formiranje stručnih tijela,

8) naloži otklanjanje nedostataka u postupku vođenja evidencije i dokumentacije,

9) naloži da se u određenom roku otklone nepravilnosti utvrđeni inspekcijskim pregledom,

10) naloži sprovođenje drugih mjera i radnji propisanih ovim zakonom.

(3) Inspekcijski nadzor za utvrđivanje ispunjenosti uslova koji se odnose na standarde i normative za oblast predškolskog vaspitanja i obrazovanja za rad igraonica iz člana 19. ovog zakona vrši prosvjetna inspekcija, a nadzor nad radom vrši tržišna i zdravstvena inspekcija.

(4) Lice koje smatra da su njegova prava povrijeđena može se, radi zaštite svojih prava, obratiti nadležnoj inspekciji u roku od mjesec dana od dana saznanja za učinjenu povredu, a najkasnije u roku od tri mjeseca od dana učinjene povrede.

Član 111.

(1) Novčanom kaznom od 1.000 KM do 5.000 KM kazniće se za prekršaj ustanova ako:

1) ne preduzme odgovarajuće mjere i efikasne mehanizme zaštite protiv diskriminacije i bilo koje vrste uznemiravanja (član 8),

2) počne da radi i obavlja djelatnost, a ne ispunjava propisane uslove, odnosno ako obavlja djelatnost bez odobrenja nadležnog organa (član 13),

3) ne propiše i ne sprovede mjere, način i postupak zaštite i bezbjednosti djece tokom boravka u predškolskoj ustanovi (član 20),

4) ne donese godišnji program rada (član 21),

5) ne ostvaruje propisani program vaspitno-obrazovnog rada (član 26),

6) ne omogući izjašnjavanje roditelja na kojem će jeziku dijete sticati predškolsko vaspitanje i obrazovanje (član 34),

7) upiše dijete u predškolsku ustanovu bez dokumentacije propisane ovim zakonom (član 36),

8) ne primjenjuje standarde i normative u oblasti ishrane, njege, preventivno-zdravstvene i socijalne zaštite djece u predškolskoj ustanovi (član 38),

9) kolektivno ne osigura djecu (član 39),

10) ne pokrene proceduru za izradu individualizovanog vaspitno-obrazovnog programa (čl. 40. i 42),

11) ne formira vaspitne grupe u skladu sa zakonom (čl. 43. i 44),

12) dozvoli promovisanje i prodaju robe ili usluga (član 47),

13) realizuje programe, projekte, istraživanja ili druge aktivnosti bez saglasnosti Ministarstva (član 47),

14) koristi priručnik ili drugi pisani materijal bez prethodne saglasnosti Ministarstva (član 47),

15) primi u radni odnos lice koje ne ispunjava uslove koji se odnose na nivo i vrstu stručne spreme (član 63),

16) primi radnika u radni odnos suprotno članu 65. ovog zakona,

17) pripravniku koji je zasnovao radni odnos ne obezbijedi mentora tokom trajanja pripravničkog staža i ne snosi troškove prvog polaganja stručnog ispita (član 67. i član 68. stav 10),

18) primi u radni odnos vaspitača, stručnog saradnika, zdravstvenog radnika, saradnika koji je uključen u neposredni rad sa djecom bez dokaza o obavljenom sistematskom ljekarskom – specijalističkom pregledu i istim licima ne obezbijedi redovan godišnji sistematski ljekarski – specijalistički pregled (član 72),

19) ne pokrene disciplinski postupak protiv radnika koji učini povredu radne obaveze (član 74),

20) ne dozvoli sindikalno organizovanje (član 77),

21) ne formira stručna tijela u skladu sa zakonom (član 78),

22) ne vodi, neuredno vodi ili ne čuva propisanu pedagošku dokumentaciju i evidenciju o vaspitno-obrazovnom radu (član 81),

23) ne dostavi blagovremeno ili dostavi netačne podatke osnivaču predškolske ustanove, Zavodu i Ministarstvu (čl. 89. i 95).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 1.000 KM do 3.000 KM i odgovorno lice u predškolskoj ustanovi.

(3) Novčanom kaznom od 1.500 KM do 3.000 KM kazniće se za prekršaj osnivač predškolske ustanove ukoliko:

1) nema obezbijeden potreban broj stručnih saradnika, ostalih zaposlenih i dva vaspitača po jednoj vaspitnoj grupi, ukoliko se program realizuje duže od šest sati dnevno (član 13. stav 1. tačka 3),

2) ne donese odluku o prestanku rada predškolske ustanove (član 16. st. 10. i 11),

3) koristi riječ vrtić u nazivu predškolske ustanove koja se osniva kao klub za djecu (član 18. stav 5),

4) ne da saglasnost na godišnji program rada i ne usvoji izvještaj o radu (član 21),

5) ne imenuje direktora, niti vršioca dužnosti direktora (čl. 87. i 88),

6) imenuje direktora suprotno odredbama ovog zakona (član 87),

7) ne razriješi direktora dužnosti ukoliko utvrdi da su ispunjeni uslovi propisani za razrješenje direktora (član 91),

8) ne donese odluku o ekonomskoj cijeni usluge u predškolskoj ustanovi (član 102).

(4) Novčanom kaznom od 1.500 KM do 3.000 KM kazniće se za prekršaj osnivač osnovne škole, škole za djecu sa smetnjama u razvoju, centra za socijalni rad u nerazvijenim i izrazito nerazvijenim jedinicama lokalne samouprave u kojima ne postoje predškolske ustanove, te ustanove socijalne zaštite u kojoj su smještena djeca bez roditeljskog staranja ukoliko ne donese akt kojim se briše djelatnost predškolskog vaspitanja i obrazovanja i ne dostavi je nadležnim organima (član 16. st. 16. i 17).

(5) Novčanom kaznom od 1.500 KM do 3.000 KM kazniće se za prekršaj osnivač igraonice ukoliko počne da radi i obavlja djelatnost, a ne ispunjava uslove propisane standardima i normativima za oblast predškolskog obrazovanja i vaspitanja, odnosno obavlja djelatnost bez registracije kod nadležnog organa (član 19).

GLAVA XI

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 112.

(1) Ministar će u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti sljedeće podzakonske akte:

1) Pravilnik o postupku za osnivanje i prestanak rada predškolske ustanove (član 13. stav 8),

2) Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja Registra predškolskih ustanova (član 15. stav 4),

3) Pravilnik o standardima i normativima za oblast predškolskog vaspitanja i obrazovanja (član 20. stav 7),

4) Pravilnik o Programu predškolskog vaspitanja i obrazovanja (član 26. stav 5),

5) Pravilnik o dvojezičnom ostvarivanju vaspitno-obrazovnog rada i rada na jezicima nacionalnih manjina (član 34. stav 4),

6) Pravilnik o načinu i uslovima ostvarivanja predškolskog programa na stranom jeziku (član 35. stav 2),

7) Pravilnik o uslovima i načinu ostvarivanja ishrane, njege, preventivno-zdravstvene i socijalne zaštite djece u predškolskoj ustanovi (član 38. stav 2),

8) Pravilnik o načinu i uslovima ostvarivanja programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja za djecu sa smetnjama u razvoju (član 40. stav 10),

9) Pravilnik o standardima rada vaspitača i stručnih saradnika (član 50. stav 8),

10) Pravilnik o stručnom usavršavanju, ocjenjivanju i napredovanju vaspitno-obrazovnih radnika i direktora (član 55. stav 15),

11) Pravilnik o postupku za dodjeljivanje Svetosavske nagrade vaspitačima i stručnim saradnicima (član 56. stav 10),

12) Pravilnik o radnom vremenu vaspitno-obrazovnih radnika i radnika raspoređenih na poslovima preventivno-zdravstvene zaštite, ishrane i njege djece u predškolskoj ustanovi (član 59. stav 2),

13) Pravilnik o vrsti stručne spreme zaposlenih u predškolskoj ustanovi (član 63. stav 2),

14) Pravilnik o proceduri prijema u radni odnos u predškolsku ustanovu i načinu bodovanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem (član 65. stav 11),

15) Pravilnik o polaganju stručnog ispita za vaspitno-obrazovne radnike u predškolskoj ustanovi (član 68. stav 16),

16) Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja pedagoške dokumentacije u predškolskoj ustanovi (član 81. stav 4),

17) Pravilnik o vrednovanju kvaliteta vaspitno-obrazovnog rada u predškolskoj ustanovi (član 82. stav 7),

18) Pravilnik o ostvarivanju stručno-pedagoškog nadzora (član 108. stav 5),

19) Uputstvo o etičkom kodeksu tokom realizacije programa, projekata i istraživanja sa djecom predškolskog uzrasta (član 47. stav 8).

(2) Do donošenja propisa iz stava 1. ovog člana primjenjivaće se podzakonski propisi doneseni na osnovu Zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju („Službeni glasnik

Republike Srpske“, br. 79/15, 63/20 i 64/22), koji nisu u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Član 113.

(1) Zdravstveni radnici koji su danom stupanja na snagu ovoga zakona zatečeni na radnom mjestu vaspitača u predškolskoj ustanovi, a imaju više od 20 godina staža mogu nastaviti obavljanje tih poslova u vaspitnim grupama, samo u jasličkim vaspitnim grupama.

(2) Stručni saradnici sa završenim prvim ciklusom studija u trajanju od tri godine i ostvarenih najmanje 180 ECTS bodova, koji su zasnovali radni odnos u predškolskoj ustanovi do stupanja na snagu ovog zakona mogu nastaviti obavljanje tih poslova.

Član 114.

(1) Predškolske ustanove osnovane u skladu sa ranije važećim Zakonom dužne su da rad, organizaciju i opšte akte usklade sa ovim zakonom u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Postupci započeti po propisima važećim do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po tim propisima.

Član 115.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o predškolskom vaspitanju i obrazovanju („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 79/15, 63/20 i 64/22).

Član 116.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Broj:
Datum:

PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE

Nenad Stevandić

OBRAZLOŽENJE

NACRTA ZAKONA O PREDŠKOLSKOM VASPITANJU I OBRAZOVANJU

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju sadržan je u Amandmanu XXXII t. 6. i 12. na član 68. Ustava Republike Srpske, prema kome Republika Srpska uređuje i obezbjeđuje brigu o djeci i omladini, obrazovanje, kulturu i zaštitu kulturnih dobara, fizičku kulturu. Takođe, ustavni osnov je sadržan i u članu 70. tačka 2. Ustava Republike Srpske, kojim je utvrđeno da Narodna skupština Republike Srpske donosi zakone.

II USKLAĐENOST SA USTAVOM, PRAVNIM SISTEMOM I PRAVILIMA ZA IZRADU ZAKONA I DRUGIH PROPISA REPUBLIKE SRPSKE

Prema Mišljenju Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo broj: 22.04.020-1477/25 od 20. maja 2025. godine, ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u Amandmanu XXXII tačka 12. na član 68. Ustava Republike Srpske, prema kojem Republika, između ostalog, uređuje i obezbjeđuje brigu o djeci i omladini, kao i obrazovanje. Takođe, ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je i u članu 70. stav 1. tačka 2. Ustava Republike Srpske, kojim je utvrđeno da Narodna skupština Republike Srpske donosi zakone.

Obrađivač ovog zakona je, u skladu sa članom 41. stav 1. tačka 5) Pravila za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 24/14), naveo razloge za donošenje novog Zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju. Prema navodima obrađivača Zakona, osnovni razlog za donošenje novog Zakona je otežena primjena pojedinih odredaba Zakona koja je uočena od strane predškolskih ustanova, Ministarstva prosvjete i kulture, ali i drugih društvenih partnera u oblasti predškolskog vaspitanja i obrazovanja i potreba preciziranja pojedinih odredaba Zakona.

Republički sekretarijat za zakonodavstvo uputio je obrađivaču na dostavljeni tekst Zakona sugestije koje su se odnosile na terminološko usklađivanje člana 34. sa članom 7. Ustava Republike Srpske. Sugestije su se odnosile i na usklađivanje rokova u vezi sa obavljanjem inspeksijskog nadzora sa članom 6. stav 2. Zakona o privrednim društvima („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 127/08, 58/09, 100/11, 67/13, 100/17, 82/19 i 17/23). Takođe, upućene su sugestije za terminološko usklađivanje teksta Zakona sa Zakonom o visokom obrazovanju („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 67/20 i 107/24).

Obrađivač Zakona je upućene sugestije prihvatio i ugradio u tekst Zakona.

U skladu sa članom 36. stav 1. tačka 9) Poslovnika o radu Vlade Republike Srpske i Smjernicama za konsultacije u izradi propisa i drugih opštih akata („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 86/22), obrađivač je u obrazloženju Zakona naveo da je tekst Prednacrt zakona bio objavljen na internet stranici Ministarstva prosvjete i kulture i upućen zainteresovanim subjektima u oblasti predškolskog obrazovanja, kao i da su sve dostavljene primjedbe prihvaćene.

Budući da je predmetni Zakon usaglašen sa Ustavom, pravnim sistemom Republike Srpske i Pravilima za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske, mišljenje Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo je da se Nacrt zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju može uputiti dalje na razmatranje.

III USKLAĐENOST SA PRAVNIM PORETKOM EVROPSKE UNIJE

Prema Mišljenju Ministarstva za evropske integracije i međunarodnu saradnju broj: 17.03-020-1489/25 od 13. maja 2025. godine, a nakon uvida u propise Evropske unije i analize Nacrta zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju, nisu ustanovljeni sekundarni obavezujući izvori prava Evropske unije koji su relevantni za predmet njegovog uređivanja. Zbog toga u Izjavi o usklađenosti stoji ocjena „neprimjenjivo“.

IV RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Nakon praćenja i primjene Zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju, pokazalo se neophodnim donošenje novog teksta Zakona, a zbog neprimjenljivosti pojedinih odredaba važećeg Zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 79/15, 60/20 i 63/22) i preciziranju pojedinih odredaba Zakona.

Otežanu primjenu pojedinih odredaba uočile su predškolske ustanove, na prvom mjestu, ali i Ministarstvo prosvjete i kulture i drugi društveni partneri u oblasti predškolskog vaspitanja i obrazovanja.

Imajući u vidu naprijed navedeno, Ministarstvo prosvjete i kulture pripremilo je Nacrt zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju.

V OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

I Osnovne odredbe (čl. 1. do 8. Nacrta zakona)

Osnovnim odredbama Nacrta zakona definisano je da je predškolsko vaspitanje i obrazovanje sastavni dio jedinstvenog sistema vaspitanja i obrazovanja i djelatnost koja obuhvata vaspitanje i obrazovanje djece od devet mjeseci do polaska u školu. Nadalje, određeno je da se predškolsko vaspitanje i obrazovanje, pored predškolskih ustanova, može obavljati i u osnovnim školama, školama za djecu sa smetnjama u razvoju i ustanovama socijalne zaštite (čl. 1, 2. i 3).

Odredbama čl. 4. i 5. detaljno su razrađeni ciljevi i zadaci predškolskog vaspitanja i obrazovanja, dok je čl. 6. i 7. definisano šta se obezbjeđuje predškolskim vaspitanjem i obrazovanjem i šta obezbjeđuje predškolska ustanova i druge ustanove koje obavljaju djelatnost, a kojima se obezbjeđuje jednaka dostupnost i mogućnost kvalitetnog vaspitanja i obrazovanja, ishrana, njega, preventivno-zdravstvena i socijalna zaštita djece, kao i ostvarivanje prava djece obezbjeđivanjem uslova za ravnopravnu podršku u razvoju i učenju, podršku porodici u ostvarivanju uloge u vezi sa zaštitom, njegom, vaspitanjem, obrazovanjem i podsticanjem opšteg psihofizičkog razvoja djece uz poštivanje najboljih dječjih interesa.

Članom 8. definisano je da će predškolske ustanove obezbijediti efikasne mehanizme zaštite protiv diskriminacije i bilo koje vrste uznemiravanja, kao i da će postupati u skladu sa Protokolom za zaštitu djece od nasilja, zanemarivanja i zlostavljanja.

II Savjetodavno tijelo u oblasti vaspitanja i obrazovanja (čl. 9. do 11. Nacrta zakona)

Radi unapređenja vaspitanja i obrazovanja, formira se Savjet za razvoj predškolskog, osnovnog i srednjeg vaspitanja i obrazovanja kao nezavisno savjetodavno tijelo Vlade Republike Srpske, te je propisan način izbora članova Savjeta i nadležnosti (čl. 9. do 11).

III Osnivanje i prestanak rada predškolske ustanove (čl. 12. do 17. Nacrta zakona)

Članom 12. definisano je ko može osnovati predškolsku ustanovu, odnosno da se predškolska ustanova može osnovati kao javna ili privatna ustanova, u zavisnosti od vlasništva, kao i da Vlada Republike Srpske svake četiri godine utvrđuje mrežu predškolskih ustanova.

Odredbama čl. 13. do 17. propisan je postupak osnivanja predškolske ustanove, upis u Registar predškolskih ustanova koji vodi Ministarstvo, postupak u slučajevima mijenjanja sjedišta ustanove, osnivanja organizacionih jedinica i slično, kao i kada ustanova prestaje sa radom.

IV Organizacija i rad predškolske ustanove (čl. 18. do 47. Nacrta zakona)

Predškolska ustanova po svom organizacionom obliku može biti dječji vrtić ili klub za djecu, u zavisnosti od toga da li se radi o jednostavnijom ili složenijem obliku organizovanja, kao da li je objekat u kojem se obavlja djelatnost građen namjenski za potrebe obavljanja djelatnosti predškolskog vaspitanja i obrazovanja ili se djelatnost obavlja u prilagođenom prostoru. Ustanova u svom sastavu može imati organizacione jedinice koje nemaju svojstvo samostalnog pravnog lica (član 18).

Pored vaspitno-obrazovne djelatnosti, ovim zakonom (član 19) definisan je način podsticanja i razvijanja sposobnosti djece, te kvalitetnog ispunjavanja slobodnog vremena djece na način da se za potrebe igre i druženja djece mogu osnovati igraonice. Navedene igraonice za djecu nemaju status predškolske ustanove, ali moraju da ispunjavaju uslove koji se odnose na prostor u skladu sa podzakonskim propisima kojima se uređuju standardi i normativi za oblast predškolskog vaspitanja i obrazovanja. Istim članom propisan je i način registracije ovih igraonica, kao i nadležnost institucija u procesu registracije i kasnijeg rada.

Članom 20. propisano je da predškolske ustanove i ustanove koje ostvaruju programe predškolskog vaspitanja i obrazovanja primjenjuju standarde i normative za oblast predškolskog vaspitanja i obrazovanja, kao i da će ministar donijeti pravilnik kojim se uređuju navedeni normativi i standardi.

Odredbama čl. 21. do 24. definisan je način planiranja rada predškolske ustanove, izvještavanja prema osnivaču i Ministarstvu prosvjete i kulture i radno vrijeme ustanove.

Čl. 25. do 31. propisano je koji se sve programi primjenjuju u predškolskoj ustanovi, odnosno da se u okviru cjelovitih razvojnih programa primjenjuju specijalizovani razvojni programi, interventni i kompenzacioni programi, programi za djecu pred polazak u školu i programi jačanja roditeljskih znanja i sposobnosti u vaspitanju djece.

Utvrđeno je da se aktivnosti mogu organizovati i izvan ustanove, te je data mogućnost organizovanja produženog boravka za djecu školskog uzrasta, odnosno prve trijade osnovne škole. Imajući u vidu da se brojne aktivnosti predškolskog vaspitanja i obrazovanja odvijaju i izvan predškolske ustanove, takve aktivnosti moraju biti planirane i definisane godišnjim programom rada ustanove (čl. 32 i 33).

Odredbama čl. 34. i 35. propisano je da se vaspitno-obrazovni rad ostvaruje na jezicima konstitutivnih naroda koji žive u Republici Srpskoj. Isto tako, za djecu pripadnike nacionalnih manjina program se može ostvarivati na maternjem jeziku ili dvojezično, kao i da se program u cjelini ili dio programa može ostvarivati i na stranom jeziku.

Čl. 36. i 37. preciziran je upis djece u predškolsku ustanovu, da je zdravstvena zaštita djece uređena propisima kojima se uređuje oblast zdravstvene zaštite.

Budući da se u predškolskim ustanovama, pored vaspitno-obrazovnog rada, vodi briga i o zdravlju, ishrani, njezi i drugim aspektima važnim za pravilan razvoj djece, ministar propisuje standarde i normative na osnovu kojih će se to osigurati (član 38).

Članom 39. definisano je da je ustanova dužna da kolektivno osigura svu djecu tokom boravka u ustanovi.

Odredbama člana 40. propisan je način uključivanja u vaspitno-obrazovni rad djece sa smetnjama u razvoju, dok je članom 41. definisan način organizovanja resursnih centara za inkluzivno vaspitanje i obrazovanje u okviru škola za djecu sa smetnjama u razvoju.

Za potencijalno nadarenu djecu, djecu sa teškoćama u učenju, djecu izloženu socijalno rizičnim ponašanjima, djecu bez roditelja i djecu koja ne poznaju jezik program se ostvaruje

prema individualizovanom vaspitno-obrazovnom programu, zavisno od potreba i mogućnosti djece (član 42).

Čl. 43. i 44. definisan je način formiranja vaspitnih grupa i maksimalan broj djece u vaspitnim grupama.

Odredbama čl. 45. i 46. propisano je da se u funkciji unapređenja obrazovanja i vaspitanja predškolske ustanove mogu povezivati u strukovna udruženja, a vaspitači i stručni saradnici u strukovna društva.

Članom 47. propisano je način realizacije programa u ustanovama od strane nevladinih organizacija, drugih ustanove i organizacija, kao i fizička lica.

V Zaposleni u predškolskoj ustanovi (čl. 48. do 64. Nacrta zakona)

Odredbama čl. 48. do 53. definisani su zadaci i područja rada vaspitača, stručnih saradnika i medicinskih tehničara, opšti uslovi za rad u ustanovi i drugi uslovi neophodni uslovi za rad. Pored navedenog, propisano je da vaspitno-obrazovni rad za djecu sa smetnjama u razvoju uključenu u redovne uzrasne grupe u predškolskoj ustanovi obavljaju vaspitači uz stručnu podršku defektologa, u zavisnosti od vrste smetnje, kao i da ustanove koje imaju više od pet vaspitnih grupa angažuju stručnog saradnika u zavisnosti od potrebe ustanove. Utvrđeno je da ustanove mogu ostvariti saradnju sa drugim predškolskim ustanovama sa područja iste ili druge jedinice lokalne samouprave putem udruživanja ljudskih i materijalno-finansijskih resursa za potrebe saradnje, a sve s ciljem poboljšanja efikasnosti i ekonomičnosti u ostvarivanju podizanja nivoa kvaliteta svojih usluga.

S ciljem kvalitetnog vaspitno-obrazovnog rada, ovaj zakon obavezuje vaspitače i stručne saradnike da se stalno stručno usavršavaju, stičući nova znanja i vještine u skladu sa programom stručnog usavršavanja. Isto tako, u zavisnosti od ostvarenih rezultata i ocjena o radu, vaspitno-obrazovni radnici mogu postepeno napredovati u stručna zvanja: mentor, savjetnik i viši savjetnik (čl. 54. i 55).

Članom 56. propisano je da za izuzetne rezultate i zalaganje u radu sa djecom, za učestvovanje u razvijanju i javnom predstavljanju primjera dobre prakse, za uspješnu primjenu savremenih dostignuća, metoda i tehnologija u vaspitno-obrazovnom procesu, za doprinos unapređivanju kvaliteta rada predškolske ustanove i razvijanju pozitivne atmosfere u predškolskoj ustanovi, te doprinos njenom ugledu u domaćim i međunarodnim okvirima, vaspitači ili stručni saradnici mogu biti nagrađeni Svetosavskom nagradom, kao i da ministar rješenjem imenuje Komisiju za dodjelu Svetosavske nagrade. Nadalje, definisano je da se dobitniku Svetosavske nagrade dodjeljuje povelja i novčana nagrada, a novčana nagrada se dodjeljuje u visini prosječne mjesečne plate nakon oporezivanja isplaćene nastavniku u Republici, u prethodnom mjesecu prije dodjeljivanja nagrade.

Njegu i brigu o zaštiti i unapređivanju zdravlja djece u ustanovama realizuju medicinski tehničari (član 57).

Članom 58. propisano je da na poslovima preventivno-zdravstvene zaštite, ishrane i njege djece može biti angažovan doktor medicine i stomatologije, specijalista pedijatrije, i/ili nutricionista – dijetetičar, dok je članom 59. definisano da ministar donosi Pravilnik o radnom vremenu vaspitno-obrazovnih radnika i radnika raspoređenih na poslovima preventivno-zdravstvene zaštite, ishrane i njege djece u predškolskoj ustanovi.

S ciljem unapređenja procesa inkluzije djece u predškolske ustanove, članom 60. definisano je da vaspitna grupa koja ima dijete sa smetnjama u razvoju može da ima saradnika za vaspitača koji pruža tehničku pomoć djetetu. Tehnička pomoć podrazumijeva pružanje podrške djetetu pri obavljanju lične higijene, asistenciju djetetu pri korištenju toaleta, podršku u kretanju djeteta i podršku prilikom ručavanja i odijevanja.

Članom 61. propisano je da predškolska ustanova može imati sekretara i računovođu, te su propisani uslovi koji se odnose na odgovarajuće visoko obrazovanje neophodnog za rad na navedenim poslovima.

Poslove kojima se obezbjeđuje ishrana, higijena, fizička zaštita djece i zaposlenih i ispravno tehničko funkcionisanje objekata i opreme u predškolskoj ustanovi obavljaju saradnici (član 62).

Članom 63. propisano je da će ministar donijeti pravilnik kojim se propisuje vrsta stručne spreme zaposlenih u predškolskim ustanovama, budući da radni odnos može zasnovati lice koje ispunjava uslove propisane navedenim pravilnikom.

Članom 64. propisano je da se broj radnika u predškolskim ustanovama definiše aktom predškolske ustanove, a zavisi od oblika rada, broja vaspitnih grupa u ustanovi, veličine objekta i drugih uslova, a u skladu sa definisanim normativima.

VI Prijem u radni odnos, prava i obaveze radnika (čl. 65. do 77. Nacrta zakona)

Odredbama čl. 65. i 66. definisan je način i postupak prijema u radni odnos radnika sa odgovarajućim visokim obrazovanjem. Takođe, propisano je da će ministar prosvjete i kulture donijeti pravilnik kojim se propisuje procedura prijema, kriterijumi za prijem u radni odnos i način bodovanja kandidata da bi se prijem radnika u radni odnos učinio objektivnijim.

U realizaciji vaspitno-obrazovnog rada mogu učestvovati pripravnici i lica na stručnom usavršavanju u skladu sa zakonom, a budući da je riječ o licima sa odgovarajućim visokim obrazovanjem, propisan je način obavljanja pripravičkog staža i obaveza polaganja stručnog ispita. Detaljnije je definisano po kojem programu se polaže stručni ispit i ko je zadužen za sprovođenje istog (čl. 67. do 70).

Imajući u vidu da se do sada pokazalo da je studentima vaspitačima i drugim vaspitno-obrazovnim radnicima koji po završenom fakultetu mogu raditi u predškolskim ustanovama potrebno više prakse, ovim zakonom je precizirano da se rješenjem ministra određuju predškolske ustanove – vježbaonice, u kojima će se realizovati studentska praksa za potrebe praktičnog osposobljavanja studenata (član 71).

S obzirom na to da su zaposleni u predškolskim ustanovama u neposrednom kontaktu sa djecom tokom vaspitno-obrazovnog procesa, dnevne njege i brige o njima, članom 72. propisano je da se psihička, fizička i zdravstvena sposobnost zaposlenih provjerava prilikom zasnivanja radnog odnosa, ali i tokom rada i to najmanje jednom godišnje.

Članom 73. propisano je da rad u predškolskoj ustanovi ne može obavljati lice koje je pravosnažno osuđeno za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje poslova u predškolskoj ustanovi.

Odredbama čl. 74. i 75. propisano je da zaposleni u predškolskim ustanovama disciplinski odgovaraju za povrede radne dužnosti, s tim da su zakonom definisane teže i lakše povrede radnih dužnosti, dok se postupak izricanja disciplinskih mjera i odgovornost za povredu radnih dužnosti utvrđuje odredbama posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture i opštim aktima predškolske ustanove.

Članom 76. propisano je da se statutom predškolske ustanove određuje način i uslovi korišćenja godišnjeg odmora, te je data mogućnost ustanovama za organizovanje kolektivnog godišnjeg odmora uz saglasnost osnivača, jer sugestije zaposlenih u predškolskim ustanovama govore da je neophodno obezbijediti vrijeme za kompletnu dezinfekciju i krećenje prostora u kome borave djeca, što je neizvodljivo tokom boravka djece u ustanovi.

Članom 77. definisano da zaposleni u predškolskim ustanovama ostvaruju pravo na sindikalno organizovanje i štrajk u skladu sa pozitivnim propisima.

VII Stručna tijela i pedagoška dokumentacija (čl. 78. do 84. Nacrta zakona)

Odredbama čl. 78. do 80. propisano je da su stručna tijela u predškolskim ustanovama, Stručno vijeće i stručni aktiv, te su propisane nadležnosti navedenih organa. Isto tako, propisano je da predškolske ustanove koje imaju jednu ili dvije vaspitne grupe mogu formirati stručne timove koji obavljaju poslove propisane za rad stručnog aktiva kako bi način organizovanja stručnih aktiva pratio koncepciju vaspitno-obrazovnog procesa djece predškolskog uzrasta.

Članom 81. precizirano je da predškolske ustanove vode pedagošku dokumentaciju i evidenciju o svom radu, šta čini navedenu dokumentaciju, kao i da će ministar prosvjete i kulture donijeti pravilnik kojim se propisuje sadržaj i način vođenja pedagoške dokumentacije.

Članovima 82. do 84. propisano je da se u ustanovi radi unapređenja kvaliteta vaspitno-obrazovnog rada, sprovodi samovrednovanje i spoljašnje vrednovanje rada, te da ministar donosi Pravilnik o vrednovanju kvaliteta vaspitno-obrazovnog rada u predškolskoj ustanovi.

VIII Upravljanje i rukovođenje (čl. 85. do 99. Nacrta zakona)

Članom 85. definisani su organi upravljanja i rukovođenja predškolskom ustanovom, te je tako upravni odbor definisan kao obavezan organ upravljanja samo za ustanove čiji je osnivač Republika ili jedinica lokalne samouprave. U slučajevima kada je osnivač predškolske ustanove fizičko ili pravno lice, funkciju direktora može vršiti sam osnivač, ukoliko ispunjava uslove za imenovanje direktora propisane ovim zakonom.

Imenovanje i uslovi za direktora i vršioca dužnosti direktora predškolske ustanove, te nadležnosti i način prestanka dužnosti direktora propisani su čl. 86. do 91. Odredbama člana 92. propisano je da rad direktora ocjenjuje osnivač, te su propisani elementi za ocjenjivanje direktora.

Članom 93. propisano je da se direktori predškolskih ustanova mogu organizovati putem aktiva direktora predškolskih ustanova.

Sastav i nadležnosti upravnog odbora, kao i vrijeme na koje se isti imenuje precizirani su čl. 94. i 95.

Odredbama čl. 96. do 98. data je mogućnost roditeljima djece koja pohađaju predškolsku ustanovu da osnuju savjet roditelja, te su propisani poslovi, način formiranja i rada istog.

Članom 99. precizirano je da predškolska ustanova donosi statut kao osnovni opšti akt i druge akte, a sve s ciljem definisanja jasnih procedura i nesmetanog poslovanja.

IX Finansiranje predškolskih ustanova (čl. 100. do 107. Nacrta zakona)

Odredbama čl. 100. i 101. propisano je da sredstva za obavljanje djelatnosti predškolskog vaspitanja i obrazovanja obezbjeđuje osnivač, kao i da predškolska ustanova može ostvariti prihode i na osnovu donacija, sponzorstva, učešća roditelja, primjenom propisa kojima se uređuje javno-privatno partnerstvo i na osnovu drugih izvora.

Članom 102. definisano je da osnivač javne predškolske ustanove donosi odluku u kojoj mjeri i procentu će izdvajati za oblast predškolskog vaspitanja i obrazovanja, kao i da osnivač za kalendarsku godinu donosi odluku o ekonomskoj cijeni usluge predškolske ustanove, a isto tako određuje i iznos novčanog učešća roditelja za boravak djeteta, odnosno korištenje usluge.

U javnim predškolskim ustanovama sredstva za realizaciju specijalizovanih programa, troškove ishrane i osiguranja djece obezbjeđuju korisnici usluga u skladu sa ugovorom kojim

se uređuju međusobna prava i obaveze između korisnika usluge i predškolske ustanove (član 103).

Čl. 104. i 105. precizirano je za koje namjene Ministarstvo obezbjeđuje sredstva za realizaciju predškolskog programa.

Javni fond za dječiju zaštitu obezbjeđuje naknadu za sufinansiranje boravka u ustanovi djece kojima je utvrđen status djeteta bez roditeljskog staranja i djece sa smetnjama u razvoju koja imaju nalaz i mišljenje stručne komisije, dok jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje sredstava za sufinansiranje boravka u predškolskoj ustanovi djece djece korisnika prava na novčanu pomoć i djeca žrtve nasilja u porodici u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast socijalne zaštite (član 106).

Članom 107. uređeno je da se komunalne usluge i usluge preduzeća čiji je osnivač jedinica lokalne samouprave, a koje koriste predškolske ustanove obračunavaju po cijenama za domaćinstva.

X Nadzor i kaznene odredbe (čl. 108. do 111. Nacrta zakona)

Odredbama čl. 108. do 110. precizirano je ko vrši nadzor nad radom predškolskih ustanova i primjenom ovog zakona, koje su nadležnosti prosvjetnog savjetnika Republičkog pedagoškog zavoda i prosvjetnog inspektora Republičke uprave za inspekcijske poslove.

Članom 111. navedeni su prekršaji za ustanove i igraonica za koje je propisana novčana kazna.

XI Prelazne i završne odredbe (čl. 112. do 116. Nacrta zakona)

Članom 112. propisano je da će ministar u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti utvrđene podzakonske akte.

Članom 113. propisano je da zdravstveni radnici koji su danom stupanja na snagu ovoga zakona zatečeni na radnom mjestu vaspitača u predškolskoj ustanovi, a imaju više od 20 godina staža mogu nastaviti obavljanje tih poslova samo u jasličkim vaspitnim grupama.

Član 114. definiše da su predškolske ustanove osnovane u skladu sa ranije važećim zakonom dužne da rad, organizaciju i opšte akte usklade sa ovim zakonom u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Čl. 115. i 116. definisano je da ovaj zakon stupa na snagu osmog dana po objavljivanju u „Službenom glasniku Republike Srpske“, kada prestaje da važi postojeći Zakon o predškolskom vaspitanju i obrazovanju („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 79/15, 63/20 i 64/22).

VI UČEŠĆE JAVNOSTI I KONSULTACIJE U IZRADI ZAKONA

U skladu sa Smjernicama za postupanje republičkih organa uprave o učešću javnosti i konsultacijama u izradi zakona („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 86/22), Ministarstvo prosvjete i kulture je na internet stranici objavilo tekst prednacrta Zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju, kako bi se tekst Zakona učinio dostupnim svim zainteresovanim organima i pojedincima radi davanja eventualnih mišljenja, prijedloga i sugestija.

Pored navedenog, ovaj zakon je upućen zainteresovanim subjektima u oblasti predškolskog vaspitanja i obrazovanja radi davanja eventualnih primjedaba i sugestija. Sve pristigle primjedbe su razmotrene od strane imenovane komisije, a opravdane primjedbe i sugestije su prihvaćene, odnosno primjedbe koje su predmet ovog zakona i koje nisu u suprotnosti sa drugim propisima.

VII PROCJENA UTICAJA ZAKONA, DRUGIH PROPISA I OPŠTIH AKATA NA UVOĐENJE NOVIH ILI UKIDANJE POSTOJEĆIH FORMALNOSTI KOJE OPTEREĆUJU PRIVREDNO POSLOVANJE

Uvidom u Nacrt zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju i Obrazac 1. procjene uticaja zakona, Ministarstvo privrede i preduzetništva konstatuje u Mišljenju broj: 18.06-322-132/25 od 21. maja 2025. godine da je obrađivač sproveo sljedeće metodološke korake procjene uticaja propisa:

Nacrt zakona usklađen je sa Strategijom razvoja predškolskog, osnovnog i srednjeg vaspitanja i obrazovanja Republike Srpske za period 2022-2030. godina i sa ciljevima održivog razvoja, odnosno sa Ciljem 4 – „Obezbijediti inkluzivno i kvalitetno obrazovanje i promovisati mogućnost cjeloživotnog učenja za sve“.

U vezi s problemom koji se želi riješiti, obrađivač navodi da su se od posljednjih izmjena i dopuna ovog zakona socijalne i ekonomske prilike promijenile i da se ukazala potreba za izradom novog zakonskog rješenja. Naime, tokom primjene važećeg zakona primijećeno je da u pojedinim jedinicama lokalnih samouprava nema dovoljnog broja vaspitača, te da je potrebno omogućiti da se drugi vaspitno-obrazovni radnici (nastavnici razredne nastave, psiholozi, defektolozi i ostali stručni saradnici) angažuju na mjestu vaspitača. Takođe, prepoznata je potreba širenja prostornih kapaciteta predškolskih ustanova, a Nacrtom zakona je precizirano da se dio sredstava za izgradnju objekata predškolskih ustanova može obezbijediti iz budžeta Republike Srpske. S ciljem preventivne zaštite djece i usklađivanjem sa Zakonom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti i važećim Pravilnikom o uslovima i načinu ostvarivanja ishrane, njege, preventivno-zdravstvene i socijalne zaštite djece u predškolskoj ustanovi bilo je neophodno predvidjeti i da ljekarsko uvjerenje mora da sadrži i informaciju o vakcinalnom statusu djeteta. Pored navedenog, dat je veći značaj preventivnoj zdravstvenoj zaštiti, ishrani i njezi djece. Nacrtom je utvrđeno i da je potrebno detaljnije razraditi odredbe koje se odnose na kontinuirano unapređenje kompetencija vaspitno-obrazovnih radnika, kao i sistem samovrednovanja i spoljašnjeg vrednovanja rada predškolskih ustanova. Nacrtom zakona smanjene su naknade za polaganje stručnog ispita i brisane su odredbe koje nisu bile provodive u praksi (obračun troškova komunalnih usluga). Obrađivač posebno ističe da se Nacrtom zakona nastojalo smanjiti troškovi roditelja za boravak djece u privatnim predškolskim ustanovama, zbog čega su propisane odredbe koje se odnose na sufinansiranje troškova roditelja.

Opšti cilj donošenja Nacrta zakona je da se unapredi sistem predškolskog vaspitanja i obrazovanja u Republici Srpskoj kroz preciznije definisanje zakonskih odredbi, unapređenje kvaliteta vaspitno-obrazovnog rada, obezbeđenje kadrovskih resursa i usklađivanje sa propisima Evropske unije. Pored opšteg cilja obrađivač navodi i više posebnih ciljeva i to:

- Podizanje kvaliteta vaspitno-obrazovnog procesa kroz kontinuirano unapređenje kompetencija vaspitno-obrazovnih radnika;
- Obezbeđenje adekvatnog kadra za realizaciju procesa rada;
- Unapređenje sistema vrednovanja kvaliteta rada kroz preciznije definisanje odredaba koje se odnose na samovrednovanje i spoljašnje vrednovanje rada predškolskih ustanova;
- Izgradnja novih objekata predškolskih ustanova kroz finansijsku podršku jedinicama lokalnih samouprava iz sredstava Budžeta Republike Srpske;
- Povećanje transparentnosti i administrativne efikasnosti.

Kod utvrđivanja opcija za postizanje ciljeva, utvrđeno je da je regulatorna promjena najbolja opcija za rješavanje utvrđenih problema i postizanje definisanih ciljeva.

U vezi sa uticajem na javne budžete, obrađivač navodi da će Nacrt zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju imati uticaj na javne prihode i rashode, kako na nivou Republike Srpske, tako i na nivou jedinica lokalne samouprave. U vezi sa tim, obrađivač ističe da će doći do povećanja tekućih budžetskih rashoda u oblasti obrazovanja i socijalne zaštite budući da se planira proširenje prostornih kapaciteta predškolskih ustanova i prijem novih radnika. Takođe, osnivač javne predškolske ustanove ili jedinica lokalne samouprave može donijeti odluku o sufinansiranju troškova usluga boravka djece u privatnoj predškolskoj ustanovi kako bi se obezbijedila podrška i roditeljima djece koja pohađaju privatne predškolske ustanove. Takođe, uvođenje sistema samovrednovanja i spoljašnjeg vrednovanja rada predškolskih ustanova uključuje dodatne administrativne troškove za praćenje i evaluaciju. Za provođenje ove aktivnosti biće angažovani kadrovi Republičkog pedagoškog zavoda. Nacrtom zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju propisan je niži iznos naknade koju kandidat uplaćuje za polaganje stručnog ispita, ali obrađivač ističe da će navedeno smanjenje imati neznatan uticaj na budžet. Obrađivač posebno ističe da su sredstva za sprovođenje Nacrta zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju već planirana u Budžetu Republike Srpske i budžetima jedinica lokalnih samouprava u kojima su osnovane predškolske ustanove ili ustanove koje obavljaju djelatnost predškolskog vaspitanja i obrazovanja za 2025. godinu. Za 2025. godinu u Budžetu je obezbijeđeno 568.000 KM.

U vezi sa uticajem na poslovanje, obrađivač navodi da će univerziteti i visokoškolske ustanove realizovati programe prekvalifikacije učitelja i stručnih saradnika za obavljanje poslova vaspitača u predškolskim ustanovama što će pozitivno uticati na prihode visokoškolskih ustanova ali i smanjiti rizik od gašenja predškolskih ustanova zbog nedostatka adekvatnog kadra. Kroz obezbjeđenje mogućnosti podsticaja ili subvencija za pohađanje ovih programa, od strane osnivača predškolskih ustanova, ostaviće se širi pozitivan efekat na sektor obrazovanja. Usljed potrebe za povećanjem kapaciteta predškolskih ustanova, biće potrebna izgradnja novih vrtića ili adaptacija postojećih prostora, a to će doprinijeti povećanju potražnje za građevinskim uslugama i uslugama u vezi sa ishranom djece i održavanjem prostora. Nacrtom zakona ukinut je postupak koji se odnosi na izdavanje rješenja o odobrenju za rad predškolske ustanove nakon registracije kod nadležnog suda, te je izmjenjen način pribavljanja poreske prijave za radnike predškolske ustanove. Naime, sada se propisuje da Ministarstvo prosvjete i kulture prilikom utvrđivanja ispunjenosti uslova za nastavak rada predškolskih ustanova službenim putem potražuje poreske prijave za radnike, što prema važećem zakonskom rješenju nije bio slučaj. Na ovaj način postupljeno je u skladu sa osnovnim preporukama i principima utvrđenim Projektom optimizacije administrativnih procedura i formalnosti na republičkom nivou, ali je i dodatno olakšano poslovanje predškolskim ustanovama.

Nacrtom zakona propisane su formalnosti za građane i poslovni sektor. Naime, Nacrtom zakona predviđa se nova formalnost (Saglasnost za realizaciju programa, projekata, istraživanja ili druge aktivnosti u predškolskim ustanovama), brisanje postojeće formalnosti (Saglasnost za korištenje radnih listova za djecu u predškolskim ustanovama izdatih od ovlaštenog izdavača za izdavanje udžbenika ili od druge izdavačke kuće) i izmjena tri postojeće formalnosti (Saglasnost za organizovanje rada resursnog centra za inkluzivno vaspitanje i obrazovanje, Rješenje za osnivanje predškolske ustanove i Uvjerenje o položenom stručnom ispitu za samostalno vaspitni rad u predškolskoj ustanovi). Obrađivač ističe da je razlog propisivanja nove formalnosti taj da se u predškolskim ustanovama obezbijedi provođenje samo onih aktivnosti koje rezultuju izradu materijala kojima se podstiče dječiji razvoj i učenje, odnosno da se obezbijedi provođenje aktivnosti koje su usklađene sa ciljevima i zadacima vaspitanja i obrazovanja i koje ne remete redovno odvijanje vaspitno-obrazovnog procesa. Ukoliko je rezultat provođenja navedenih aktivnosti izrada priručnika ili drugog pisanog materijala koji se može koristiti u ustanovama, onda je za njegovu upotrebu u ustanovama potrebno dobiti saglasnost Ministarstva prosvjete i kulture.

Saglasnost za korištenje radnih listova za djecu u predškolskim ustanovama izdatih od ovlaštenog izdavača za izdavanje udžbenika ili od druge izdavačke kuće je ukinuta iz razloga što više nije postojala svrha za njeno postojanje i izdavanje. Važećim zakonom i Nacrtom zakona propisana je formalnost - Saglasnost za organizovanje rada resursnog centra za inkluzivno vaspitanje i obrazovanje. Navedena formalnost nije prijavljena na portalu Jedinstvena kontakt tačka za poslovanje, ali je ista Nacrtom zakona izmjenjena na način da se sada predviđa da pored škole za djecu sa smetnjama u razvoju, resursni centar za inkluzivno vaspitanje i obrazovanje može biti i ustanova socijalne zaštite koja obavlja djelatnost vaspitanja i obrazovanja čiji je osnivač Vlada. Takođe, škole za djecu sa smetnjama u razvoju kojima je data saglasnost za organizovanje rada resursnog centra za inkluzivno vaspitanje i obrazovanje dužne su da Ministarstvu dostavljaju godišnji izvještaj o radu (važećim zakonom predviđen je polugodišnji izvještaj). Kada je u pitanju formalnost – Rješenje za osnivanje predškolske ustanove, izmjenjene su pojedine odredbe važećeg zakona kojima se regulišu uslovi za osnivanje predškolske ustanove. Takođe, visina naknade za polaganje stručnog ispita je trenutno definisana kao 80% najniže plate u Republici Srpskoj za prethodni mjesec, a Nacrtom zakona je propisano da će se naknada kretati u rasponu od 30% do 60% iznosa najniže neto plate u Republici Srpskoj. Dakle, došlo je do izmjene formalnosti – Uvjerjenje o položenom stručnom ispitu za samostalno vaspitni rad u predškolskoj ustanovi, u dijelu koji se odnosi na naknade. Takođe, izmijenjen je postotak naknade za polaganje popravnog ispita. Naime, propisani iznos naknade od 40% (prema važećem zakonu), Nacrtom zakona je snižen na iznos naknade od 20% najniže plate u Republici Srpskoj za mjesec koji prethodi mjesecu u kojem se podnosi prijava. Obrađivač navodi da je svrha izmjena postojećih formalnosti olakšanje rada i poslovanja predškolskih ustanova.

U vezi sa socijalnim uticajem, obrađivač navodi da će usljed očekivanog povećanja broja predškolskih ustanova u Republici Srpskoj doći do otvaranja novih radnih mjesta (trenutno postoji potreba za vaspitačima, logopedima, defektolozima, specijalnim pedagogima i sl.), a što će omogućiti prijem djece koja do sada nisu mogla da se upišu u predškolske ustanove. Pored navedenog, obrađivač navodi da se radi unapređenja kvaliteta vaspitno-obrazovnog rada, sprovodi samovrednovanje i spoljašnje vrednovanje rada predškolske ustanove, a to može dovesti do prijema novih radnika ukoliko se utvrdi da za tim postoji potreba. Obrađivač ističe da bi usljed korištenja novih pedagoških metoda i digitalnih alata u vaspitno-obrazovnom procesu, kadrovi sa dugogodišnjim radom mogli imati izazove u prilagođavanju. Međutim, Nacrtom zakona se povećava mogućnost za obuku i usavršavanje zaposlenih, budući da će se donijeti katalog stručnog usavršavanja i da će svi zaposleni kontinuirano prolaziti kroz programe stručnog usavršavanja. Navedeno će za posljedicu imati poboljšanje kvaliteta vaspitno obrazovnog procesa i bolje kompetencije radnika. Nacrt zakona osigurava da sva djeca, bez obzira na socio-ekonomski status, etničko porijeklo ili zdravstveno stanje, imaju pristup kvalitetnom predškolskom vaspitanju i obrazovanju. Ovo je posebno važno za djecu iz siromašnih porodica, manjinskih grupa ili djecu sa smetnjama u razvoju. Na ovaj način doprinosi se i socijalnoj koheziji i smanjenju predrasuda od najranijeg uzrasta. Eksplicitno se zabranjuje diskriminacija na osnovu pola, etničkog porijekla, religije, invaliditeta ili starosne dobi. Predškolsko obrazovanje može pomoći u ranom otkrivanju razvojnih poteškoća što omogućava blagovremenu podršku i intervenciju. Predškolske ustanove kroz programe jačanja roditeljskih znanja i sposobnosti u vaspitanju djece vrše edukaciju roditelja, pružajući im vještine i znanja koja mogu pomoći u vaspitanju djece, a što dovodi i do jačanja partnerstva predškolskih ustanova i roditelja. Obrađivač ističe da kvalitetno i dostupno predškolsko obrazovanje omogućava roditeljima, posebno majkama, da se vrate na tržište rada ili da pohađaju obrazovanje i obuke. Ovo doprinosi povećanju prihoda domaćinstva i ukupnom poboljšanju životnog standarda. U vezi sa navedenim su i subvencije jedinica lokalnih samouprava koje imaju za cilj smanjenje troškova porodicama čija djeca pohađaju privatne predškolske ustanove. Nacrtom zakona osigurano je da porodice kao

korisnici usluga imaju jasne informacije o kriterijumima za upis u predškolske ustanove, troškovima i pravima koja imaju. Ovo doprinosi većoj transparentnosti i smanjuje mogućnost zloupotreba. Kroz provođenje preventivne mjere od samog upisa djeteta u predškolsku ustanovu pozitivno se utiče na očuvanje i zaštitu zdravlja djece. Kroz aktivnosti definisane Programom predškolskog vaspitanja i obrazovanja provode se različite preventivne aktivnosti kao što su preventivni pregledi djece kod stomatologa, oftamologa i drugih stručnjaka, te organizovanje različitih predavanja za zaposlene i roditelje o prevenciji zdravlja kroz zdravu ishranu, fizičku aktivnost i vođenje drugih zdravih životnih navika.

U vezi sa uticajem na životnu sredinu, utvrđeno je da Nacrt nema uticaja.

U pogledu ostalih metodoloških koraka procjene uticaja propisa, utvrđeno je da su sprovedene interresorne konsultacije. Pored navedenog, Nacrt zakona je upućen zainteresovanim subjektima u oblasti predškolskog vaspitanja i obrazovanja radi davanja eventualnih primjedbi i sugestija, a Prednacrt zakona bio je objavljen i na sajtu Ministarstva prosvjete i kulture. Sve opravdane primjedbe i sugestije su uvažene i uvrštene u tekst Nacrta zakona.

Kada je u pitanju praćenje sprovođenja propisa, obrađivač ističe da će se primjena propisanih zakonskih rješenja pratiti putem upravnog nadzora nad predškolskim ustanovama od strane Ministarstva prosvjete i kulture, Republičke uprave za inspekcijske poslove i Republičkog pedagoškog zavoda, te kroz ukupno funkcionisanje predškolskih ustanova. Ministarstvo prosvjete i kulture kroz propisivanje uslova za osnivanje predškolskih ustanova, praćenje aktuelnih potreba i kroz saradnju sa jedinicama lokalnih samouprava prati i vrednuje ostvarenje postavljenih ciljeva.

Ministarstvo privrede i preduzetništva utvrdilo je da je obrađivač, prilikom sprovođenja procjene uticaja propisa, postupio u skladu sa Odlukom o procjeni uticaja propisa.

VIII FINANSIJSKA SREDSTVA I EKONOMSKA OPRAVDANOST DONOŠENJA ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona, u vezi sa obezbjeđenjem sredstava, vodilo se računa da se propisivanjem odredaba ovog zakona ne izlazi iz okvira postojećeg i usvojenog budžeta Republike Srpske.